

Zpráva o finanční stabilitě 2018/2019

Sekce finanční stability

Prezentace pro seminář k vydání ZFS 2018/2019

Praha, 11. června 2019

- **Potenciální zdroje rizik, která se mohou projevit v budoucnosti:**
 - nezměnná úroveň rizik strukturálního charakteru (koncentrace expozic, vzájemné propojení subjektů, propojenost se zahraničím),
 - dílčí **nárůst rizik spojených s vývojem finančního a hospodářského cyklu.**
- ČNB jako orgán zodpovědný za výkon makrobezřetnostní politiky i mikrobezřetnostního dohledu musí na **rizika pro finanční stabilitu vznikající v dobrých časech:**
 - reagovat **preventivním způsobem,**
 - přijímat **včas** opatření adekvátní rozsahu potenciálních rizik,
 - dbát o **soulad zákonných povinností a pravomocí** při plnění úkolu finanční stability.

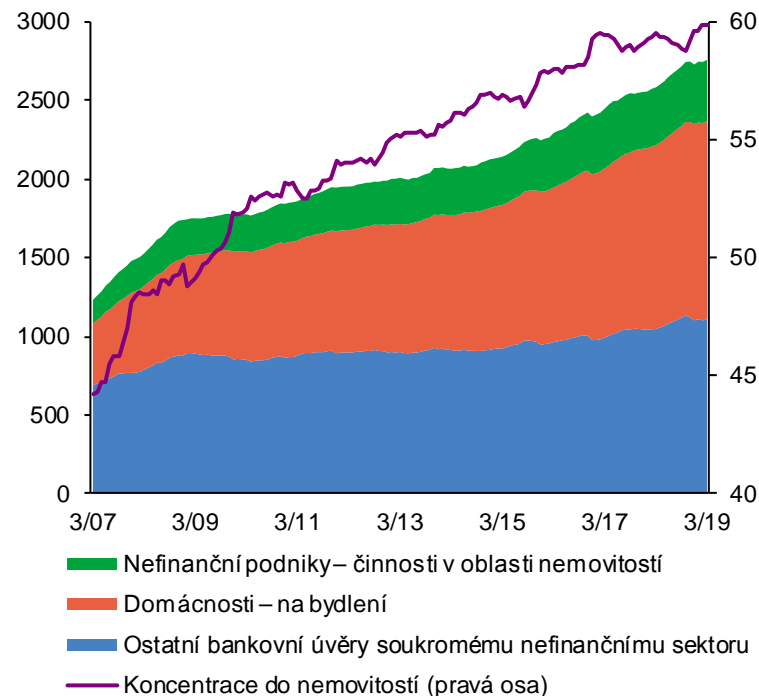
I.

Ceny nemovitostí, hypoteční trh a úvěrové ukazatele

- Podíl úvěrů spojených s financováním nemovitostí se postupně zvyšuje, i v důsledku rychlého růstu cen nemovitostí.

Koncentrace bankovních úvěrů v oblasti nemovitostí

(v mld. CZK; pravá osa: v %)

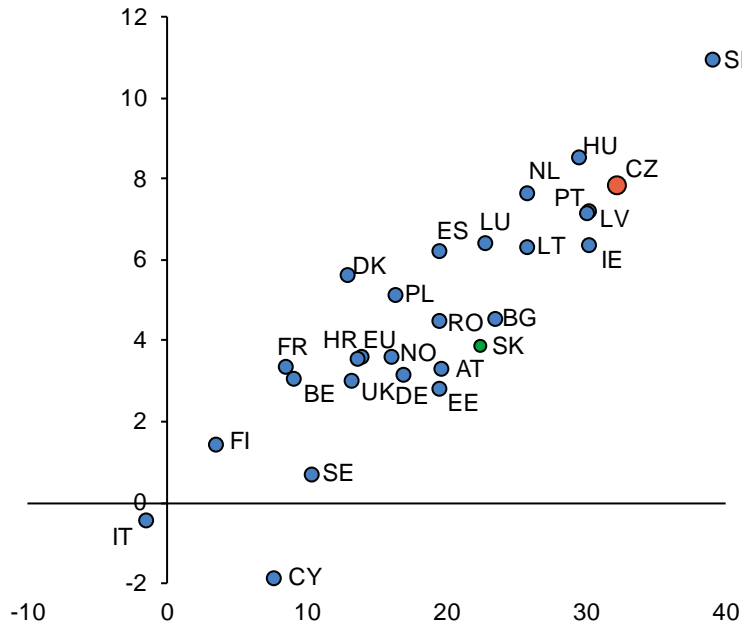

Zdroj: ČNB

- Vlivem růstu cen bydlení se obnovil posun ve spirále směrem k rizikovějším hodnotám.

Růst cen nemovitostí ve vybraných zemích EU v roce 2018

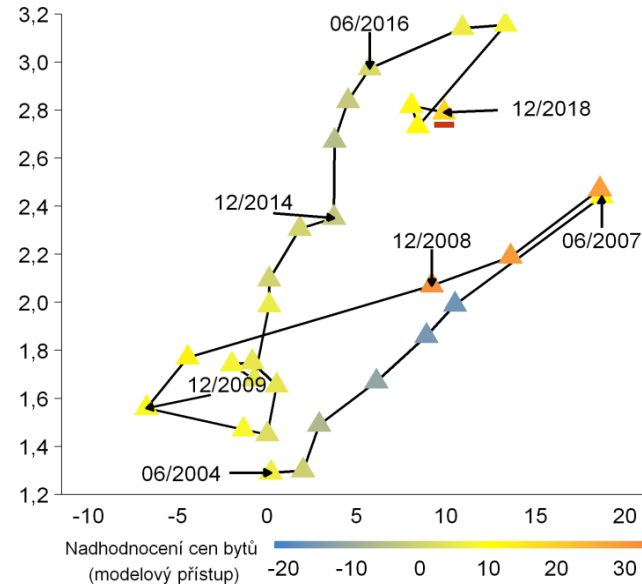
(v %; osa x: tříletý růst; osa y: jednoletý růst)

Pramen: Eurostat

Spirála mezi růstem cen bytů a objemem nových úvěrů na bydlení v relaci k výši mezd

(osa x: meziroční růst realizovaných cen bytů v %; osa y: nové úvěry v relaci ke mzdám)

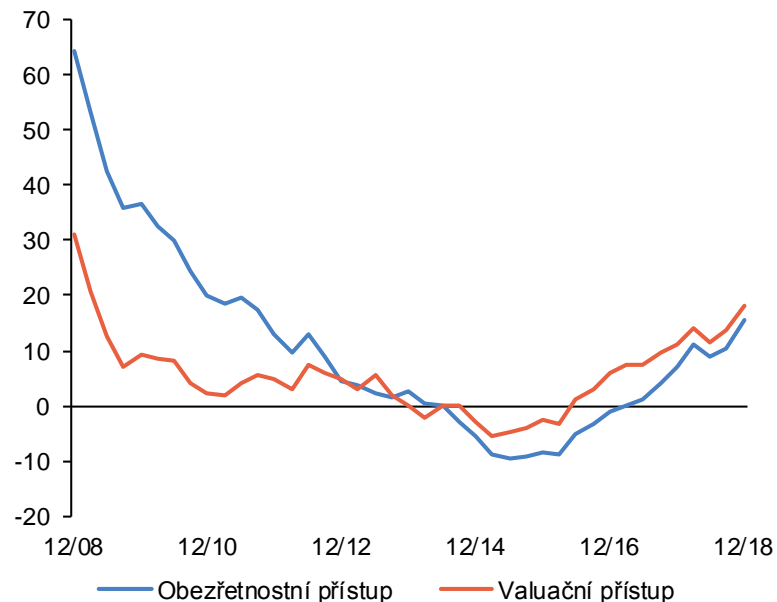
Pramen: ČNB

Pozn.: Spirála je odvozena na základě růstu cen bytů a měřítka objemu nových úvěrů na bydlení v relaci k výši mezd.

- Obě metody používané ČNB indikují průměrné **nadhodnocení cen bydlení o zhruba 15 %**; za nadhodnocené považuje ČNB i komerční nemovitosti.

Odhadované nadhodnocení cen bytů

(v %)

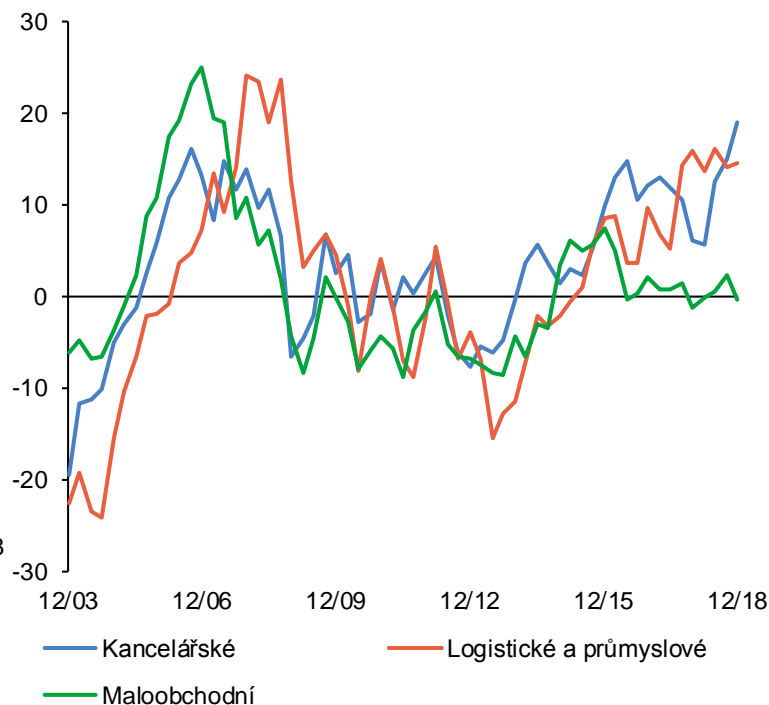

Pramen: ČNB

Pozn.: Metodika používaných ukazatelů je detailněji představena v tematickém článku Hodnocení udržitelnosti cen rezidenčních nemovitostí (ČNB, 2019/1).

Odhadované nadhodnocení cen komerčních nemovitostí

(v %)

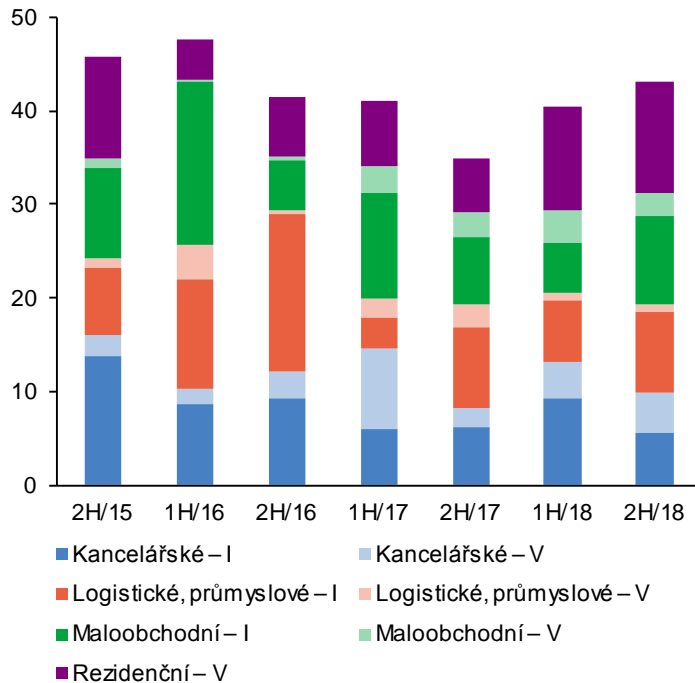

Pramen: Jones Lang LaSalle, ČNB

- Kromě nárůstu objemů se zvýšil podíl úvěrů s rizikovějšími charakteristikami.

Objem nových úvěrů zajištěných komerční nemovitostí

(v mld. Kč)

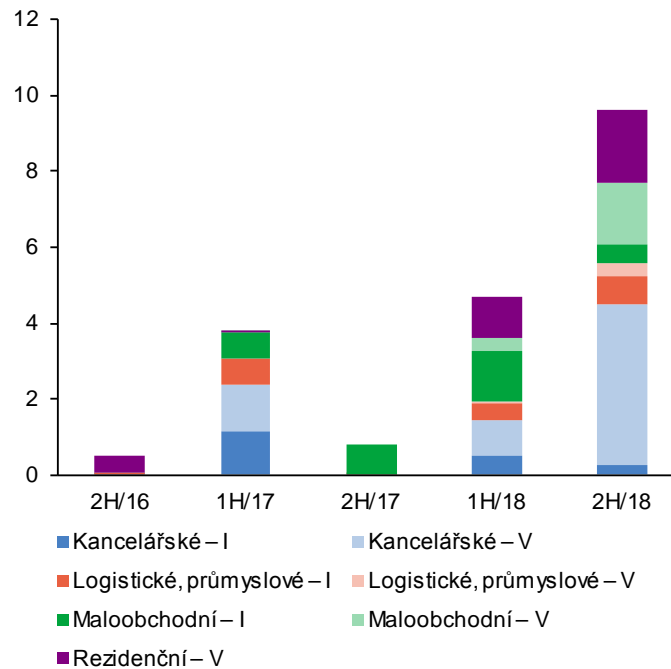

Pramen: ČNB

Pozn.: I - investice do komerčních nemovitostí, V - výstavba

Objem nových úvěrů s LTV nad 70 % a DSCR pod 1,2

(v mld. Kč)

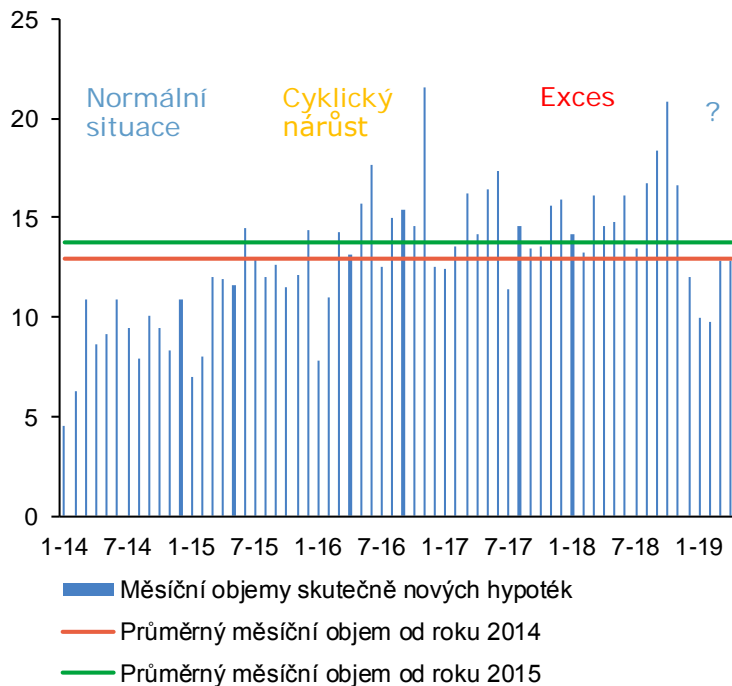

Pramen: ČNB

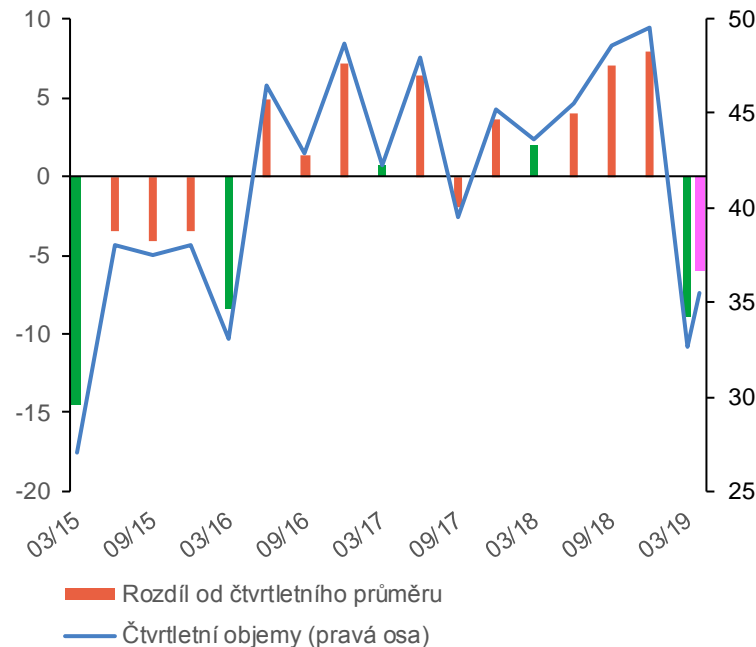
Pozn.: Písmeno I značí investice do komerčních nemovitostí, V označuje výstavbu.

- V březnu a dubnu se objem skutečně nových hypoték vrátil k 5letému průměru.
 - Meziroční pokles dosáhl v březnu 20 %, v dubnu se snížil na 12 %.

Měsíční objemy skutečně nových hypoték

Čtvrtletní objemy skutečně nových hypotečních úvěrů (mld. Kč)

Pramen: ČNB

Pozn.: Průměrný čtvrtletní objem od roku 2015 je 41,6 mld. Kč.

- ČNB má za 2H 2018 poprvé k dispozici údaje o DTI a DSTI jednotlivých úvěrů.
 - Z dat vyplývá, že úvěry s vysokými hodnotami ukazatelů si berou mladší klienti, častěji jednotlivci, zpravidla s nižším příjmem a většinou jde o vyšší úvěrové částky.

Struktura úvěrů podle údajů ze Šetření

	LTV ≤ 80 %	LTV > 80 %	DSTI ≤ 40 %	DSTI > 40 %	DTI ≤ 8	DTI > 8
Průměrný věk	37	35	37	37	37	34
Podíl úvěrů s jedním žadatelem	52%	52%	49%	59%	50%	63%
Podíl úvěrů se splatností vyšší než 20 let	69%	83%	69%	76%	68%	90%
Průměrný měsíční příjem	50 902	51 230	51 426	49 550	51 684	45 697
Průměrná výše úvěru	2 121 271	2 429 644	1 896 217	2 783 886	1 971 115	3 398 414

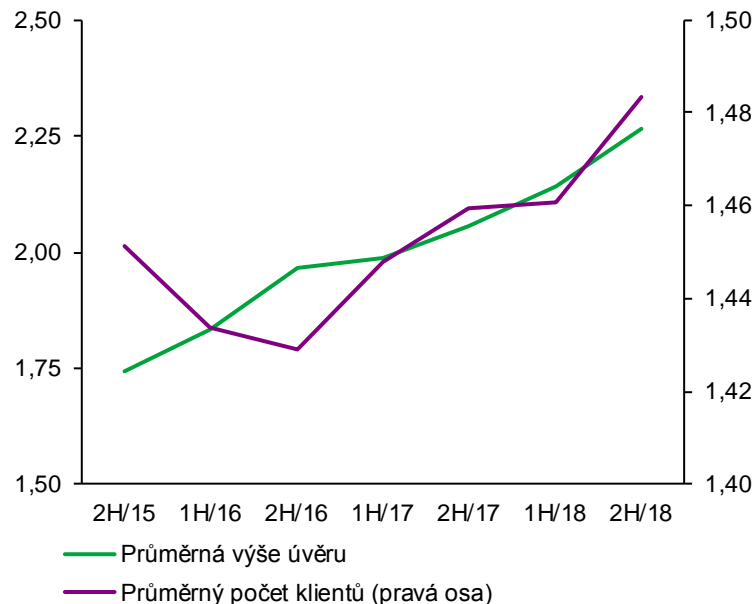
Pramen: ČNB

Poznámka: Data za 4Q/18

- Se zvyšováním průměrné výše úvěru roste i průměrný počet žadatelů o úvěr.
- Průměrná výše celkového dluhu klienta činila 3 mil. Kč a nejčastější výše (modus) 2 mil. Kč.

Vývoj průměrné výše hypotečního úvěru a počtu deklarovaných příjmů podle Šetření

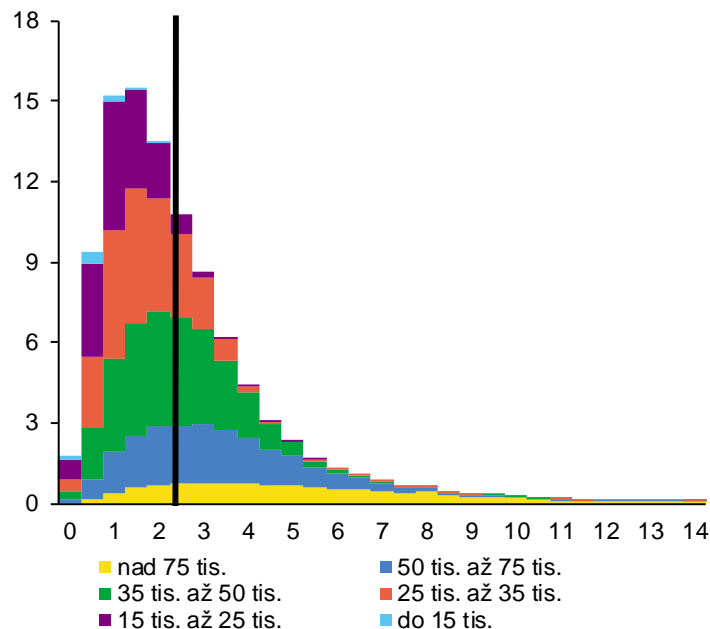
(v mil. Kč; pravá osa: v jednotkách osob)

Pramen: ČNB

Distribuce celkového zadlužení dle deklarovaného příjmu

(osa x: v mil. Kč, osa y: v % celkového zadlužení)

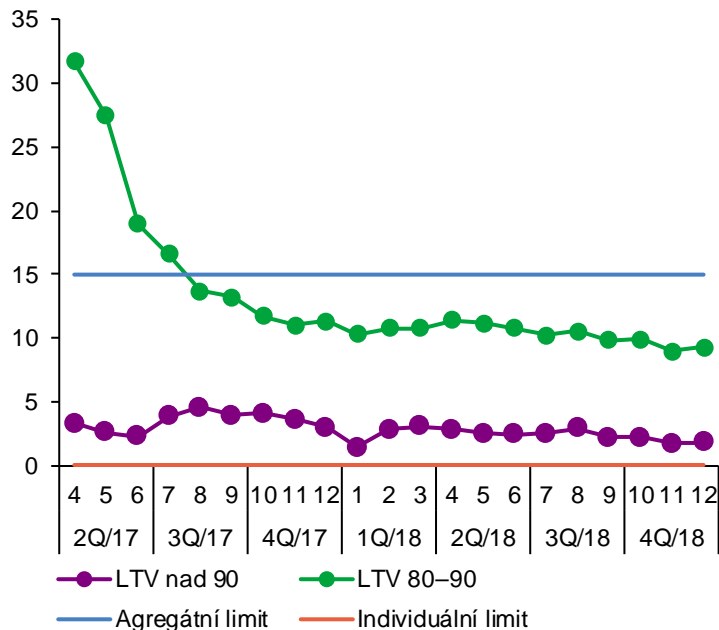
Pramen: ČNB

Pozn.: Svislá čára představuje mediánovou výši zadlužení.

- **Agregátní limit** ukazatele LTV (maximálně 15 % úvěrů s LTV nad 80 %) banky plní, podíl úvěrů s LTV nad 90 % ve 4. čtvrtletí 2018 poklesl pod 2 %.

Plnění doporučených limitů LTV

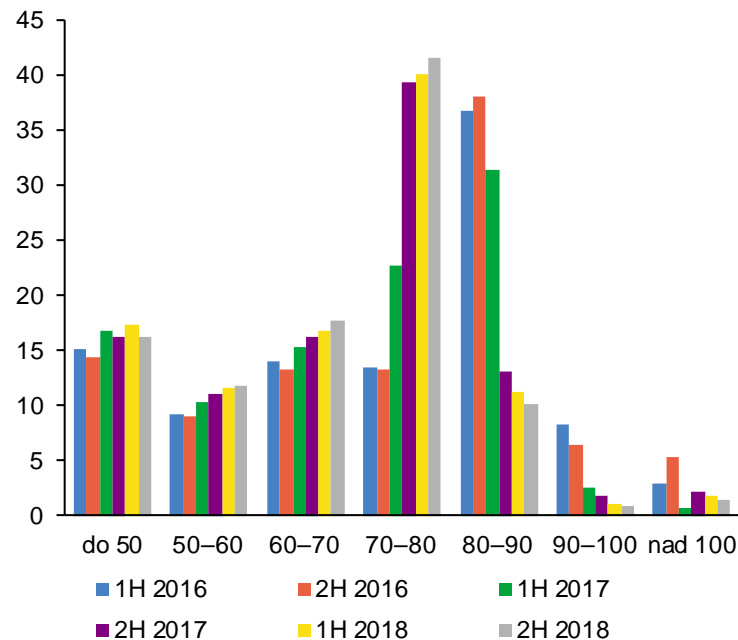
(podíl úvěrů na objemu v %)

Pramen: ČNB

Rozdělení úvěrů podle LTV

(osa x: LTV v %; osa y: podíl úvěrů na objemu v %)

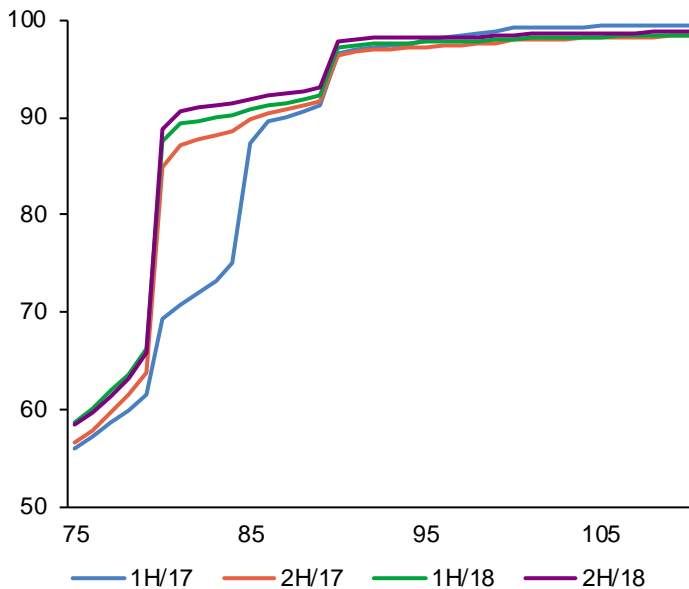

Pramen: ČNB

Pozn.: Interval zprava uzavřen.

- ČNB v tuto chvíli **nepokládá za nezbytně nutné přikročit ke zpřísnění platných limitů ukazatele LTV.**
- ČNB však pozoruje tendenci bank **oceňovat v dobrých časech přijímané zástavy podle aktuálních tržních cen** bez ohledu na to, že ceny mohou být v rostoucí fázi cyklu nadhodnocené.
- S ohledem na uvedený odhad nadhodnocení cen bydlení považuje ČNB současné hodnoty limitů pro ukazatel LTV za **hraničně vysoké.**

Empirická distribuční funkce úvěrů podle parametru LTV
(osa x: LTV v %; osa y: kumulované procento úvěrů)

Pramen: ČNB

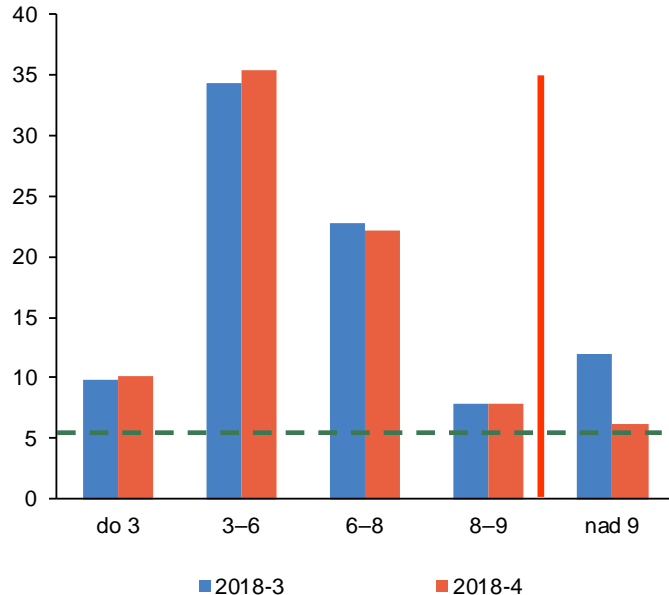
Pozn.: Křivky znázorňují, jak se s nárůstem ukazatele LTV mění procentní podíl úvěrů, u nichž LTV dosahuje dané nebo nižší hodnoty.

- Od října 2018 by podle doporučení ČNB poskytovatelé neměli překračovat u poměru výše dluhu a čistého příjmu žadatele o úvěr (**DTI**) úroveň 9 ročních příjmů a u poměru celkové dluhové služby a čistého příjmu žadatele o úvěr (**DSTI**) úroveň 45 %.
 - Ve třetím čtvrtletí 2018 – bezprostředně před platností doporučených limitů pro ukazatele DTI a DSTI – úvěrové instituce poskytovaly úvěry ve významné míře klientům, kteří již měli relativně vysoké dluhy.
 - Po zavedení doporučených limitů v říjnu 2018 došlo k obratu a podíly nadlimitních úvěrů začaly u obou dotčených ukazatelů směřovat k 5% výjimce.
- Proces přizpůsobení zatím nebyl úplný a **banky v souhrnu doporučené limity během posledního čtvrtletí 2018 neplnily**.
 - Podíl čerpaných úvěrů s ukazatelem DSTI nad 45 % dosáhl ve čtvrtém čtvrtletí 2018 necelých 12 % objemu poskytnutých úvěrů.
 - Podíl čerpaných úvěrů s ukazatelem DTI nad 9 ve čtvrtém čtvrtletí 2018 poklesl k 6 % objemu poskytnutých úvěrů.
 - ČNB očekává, že banky budou v průběhu letošního roku stanovené limity DTI a DSTI již dodržovat.

- Limit DTI je méně omezující, v prosinci již byly banky dle vykázaných dat na rozdíl od limitu DSTI prakticky v souladu s doporučením.

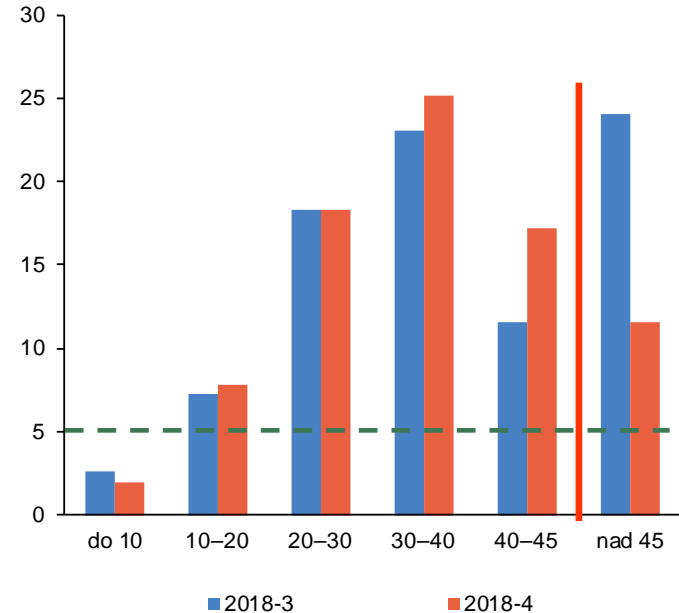
Rozdělení nových úvěrů podle DTI

(osa x: DTI v letech; osa y: podíl úvěrů na objemu v %)

Rozdělení nových úvěrů podle DSTI

(osa x: DSTI v %; osa y: podíl úvěrů na objemu v %)

Pramen: ČNB

Pozn.: Vzátaženo k objemu úvěrů z minulého čtvrtletí. Interval zprava uzavřen.

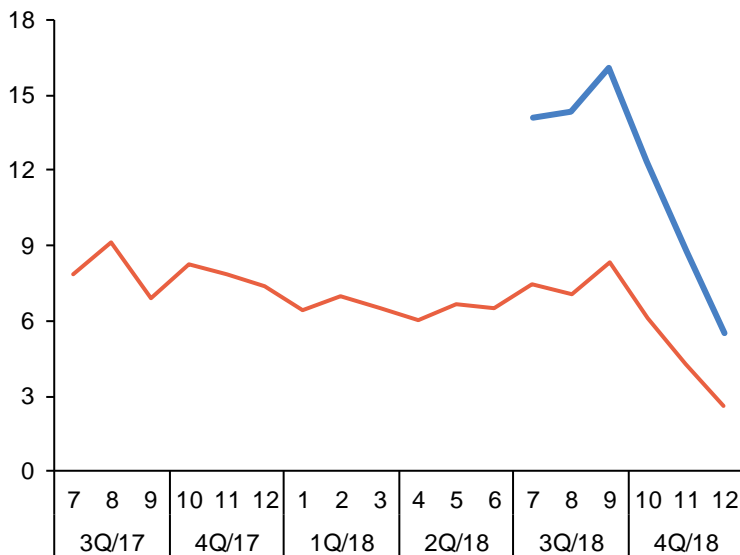
Pramen: ČNB

Pozn.: Vzátaženo k objemu z minulého čtvrtletí. Interval zprava uzavřen.

- Pro poskytování úvěrů představuje hlavní omezení limit DSTI, v řadě případů nejspíše kvůli dluhové službě z nezajištěných úvěrů.

Plnění doporučených limitů DTI

(podíl úvěrů na poskytnutém objemu v %)

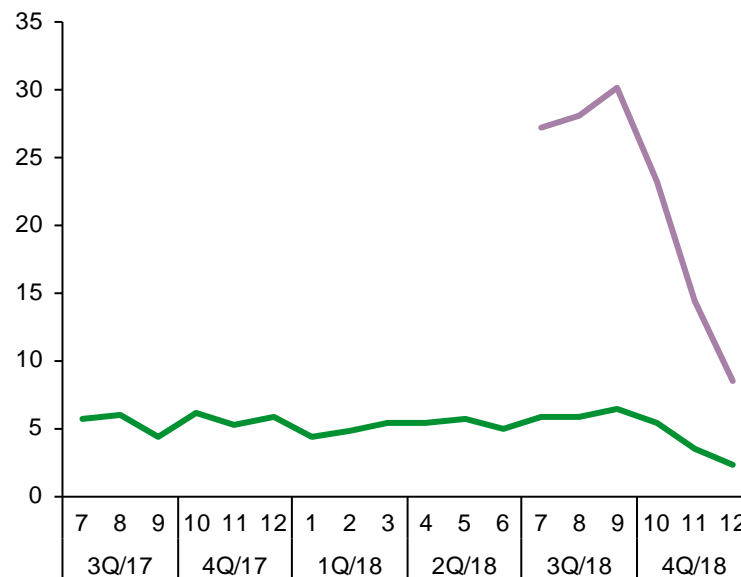

— LTI > 9

— DTI > 9

Plnění doporučených limitů DSTI

(podíl úvěrů na poskytnutém objemu v %)

— DSTI > 45

— LSTI > 45

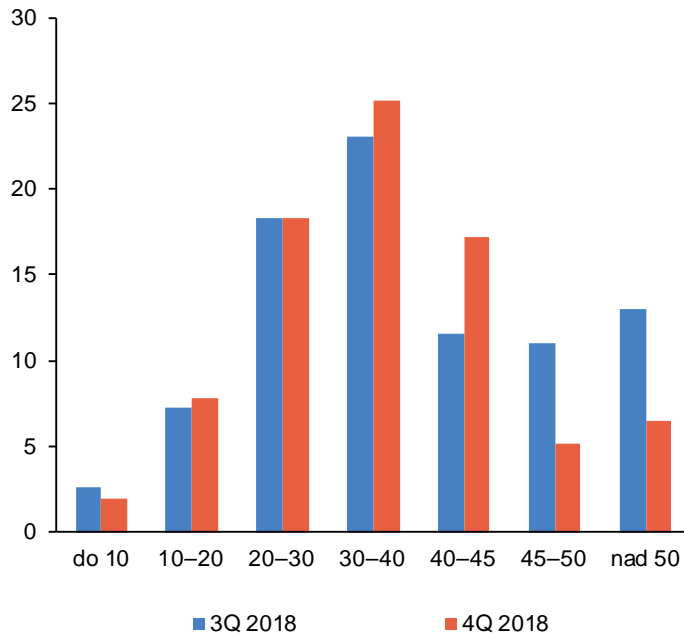
Pramen: ČNB

Pramen: ČNB

- V kategorii s DSTI nad 45 % převažovaly úvěry s DSTI nad 50 %.
- Zhruba 5 % úvěrů má souběžně vysoké hodnoty LTV a DSTI.

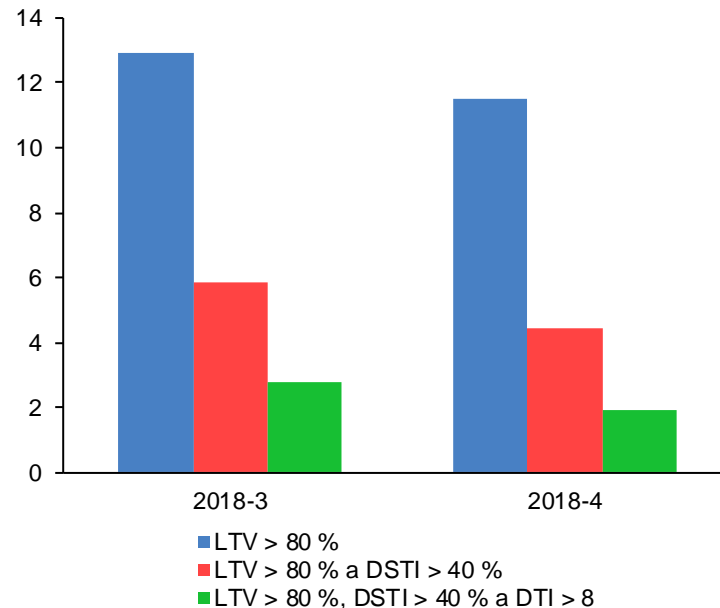
Rozdělení nových úvěrů podle DSTI

(osa x: DSTI v %; osa y: podíl úvěrů na objemu v %)

Rozpad podílu úvěrů s LTV > 80 %

(v % z objemu)

Pramen: ČNB

Poznámka: Vztaheno k sumě poskytnutých úvěrů v daném čtvrtletí.

Pramen: ČNB

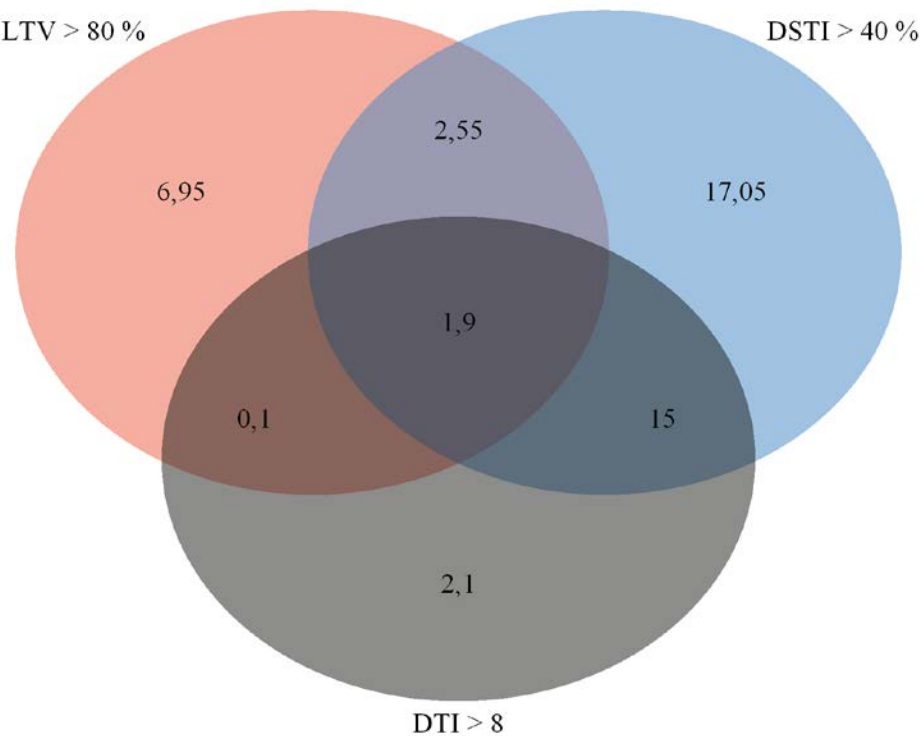
Pozn.: Vztaheno k objemu z minulého čtvrtletí. Interval zprava uzavřen.

Vennův diagram pro vybranou skupinu úvěrů za Q4/18

(v % z objemu)

LTV > 80 %

DSTI > 40 %

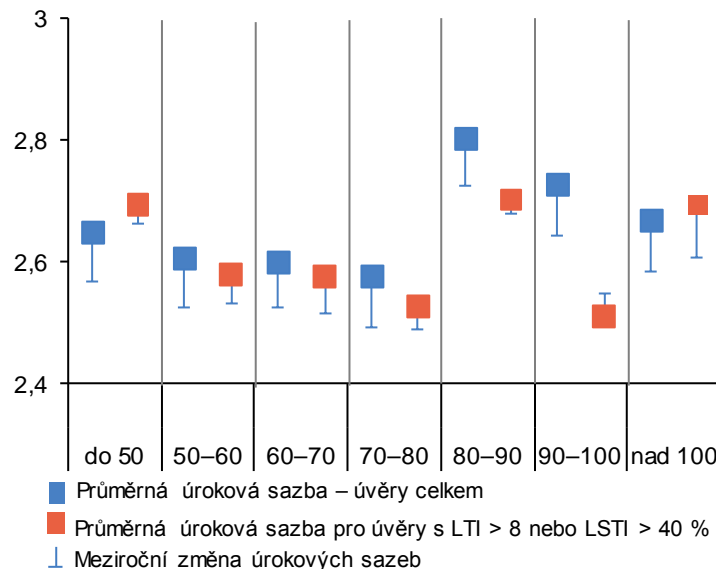

Pramen: ČNB

- Úrokové sazby ve druhém pololetí 2018 odrážely přijímaná rizika jen zčásti.

Průměrná výše úrokových sazeb podle úvěrových charakteristik

(osa x: LTV v %; osa y: průměrná úroková sazba v %)

Pramen: ČNB

Pozn.: Vážený průměr úrokových sazeb, kde jako váhy vystupuje výše jednotlivých úvěrů. Interval zprava uzavřen.

- Bankovní rada diskutovala, zda je žádoucí s ohledem na nárůst úrokových sazeb z hypotečních úvěrů ke 3 % **upravit doporučenou horní hranici ukazatele DSTI na 50 %**.
 - Argument pro zvýšení – došlo k omezení potenciálního prostoru pro skokový nárůst úrokových sazeb a snížení rizika prudkého nárůstu dluhové služby.
 - Argumenty proti zvýšení: (i) analýzy a zátěžové testy ČNB ukazují, že úvěry s DSTI od 40 % výše lze pokládat za vysoce rizikové; (2) doporučení ohledně 5% rozsahu výjimek nebylo ve čtvrtém čtvrtletí 2018 plněno.
- Bankovní rada rozhodla **ponechat limit DSTI na dosavadní úrovni 45 %**.
 - Téma bude diskutováno na příštím jednání o otázkách finanční stability v prosinci 2019, zejména v návaznosti na výsledky plnění příslušných limitů v první polovině 2019.

- Zátěžový test domácností se zaměřuje na riziko předluženosti domácností.
 - Předlužeností se rozumí zvýšená pravděpodobnost, že se domácnost dostane do prodlení se splácením svých závazků.
- Prvním výstupem testu je finanční rezerva dlužníka při splácení dluhu v zátěži.
 - Předluženosti je posuzována na základě finanční rezervy, což jsou čisté měsíční příjmy domácností po odečtení nezbytných výdajů, nákladů na údržbu nemovitosti a splátek úvěrů.
 - Domácnost je označena jako předlužená, pokud je její finanční rezerva po aplikaci zvoleného scénáře poklesne pod úroveň 10 % čistých příjmů dlužníka.
- Druhým výstupem je maximální výše hypoteticky splatitelného úvěru.
 - Je stanovena na základě maximální možné měsíční splátky úvěru, která se rovná výši čistého měsíčního příjmu po odečtení nezbytných nákladů, nákladů na obsluhu nemovitosti a stanovené minimální rezervy (10 % čistých příjmů).
 - Výsledná hodnota maximální měsíční splátky je poté vynásobena počtem období splatnosti, přičemž délka tohoto období je určena délkou ekonomické aktivity dlužníka s maximální možnou délkou splatnosti stanovenou na 30 let (360 měsíců).

- Výše celkového zadlužení domácností se zajištěným úvěrem rostla rychleji než jejich čistý příjem.
 - Rychlejším tempem než samotná výše hypotečních úvěrů nicméně rostlo celkové zadlužení domácností.

Mediánové hodnoty poskytnutých úvěrů domácnostem na bydlení

	2015	2016	2017	2018
Výše úvěru (v tis. Kč)	1 400	1 500	1 562	1 710
Meziroční změna (v %)		7,14	4,13	9,48
Kupní cena nemovitosti (v tis. Kč)	1 620	1 900	2 190	2 381,6
Meziroční změna (v %)		17,28	15,26	8,75
Čistý měsíční příjem (v tis. Kč)	31,9	32,7	36,7	39,1
Meziroční změna (v %)		2,43	12,57	6,37
Celkové zadlužení klienta (v tis. Kč)	1 740	1 968,3	2 075	2 290,5
Meziroční změna (v %)		13,12	5,42	10,38

Pramen: ČNB

Mediánové hodnoty úvěrů domácnostem na bydlení dle věkových kategorií v druhé polovině roku 2018 (v tis. Kč)

	18–30	31–50	51+
Zastoupení v šetření	27%	66%	7%
Výše úvěru	1 915	1 800	1 400
Jeden klient	1 650	1 650	1 250
Více než jeden	2 304	2 000	1 500
Kupní cena nemovitosti	2 150	2 550	2 246
Jeden klient	1 980	2 359	2 110
Více než jeden	2 500	2 810	2 400
Čistý měsíční příjem	32,6	42,7	45,8
Jeden klient	26,2	33,9	34,2
Více než jeden	41,8	49,6	53,7
Výše celkového zadlužení	2 211	2 377	1 848
Jeden klient	1 900	2 081	1 571
Více než jeden	2 698	2 668	2 118

Pramen: ČNB

- V první části zátěžového testu je porovnávána finanční situace domácností (jejich finanční rezerva) v roce 2018 se situací v roce 2019 v případě naplnění podmínek *Základního a Nepříznivého scénáře*.
- *Následně je Nepříznivý scénář* doplněný o nárůst úrokových sazeb z úvěrů.

Vývoj klíčových proměnných v jednotlivých scénářích zátěžového testu

(v %)

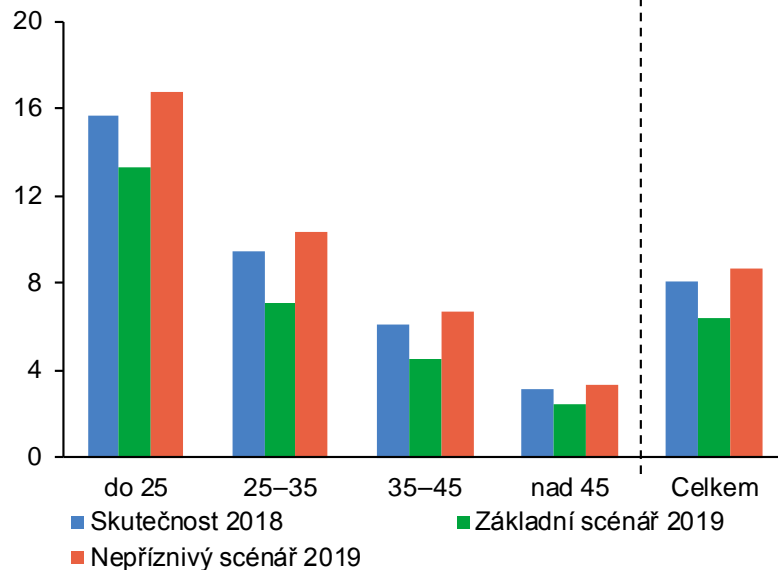
	Skutečnost	Základní scénář	Nepříznivý scénář
	2018	2019	2019
Inflace (CPI mzr.)	2,07	2,22	1,57
Růst nominálních mezd (mzr.)	7,80	6,51	-1,39
Úroková sazba z úvěrů na spotřebu	8,63	8,84	8,24
Úroková sazba z hypotečních úvěrů	2,92	3,13	2,53

Pramen: ČNB

- V případě naplnění *Základního scénáře* by díky růstu příjmů podíl předlužených nízkopříjmových domácností poklesl zhruba o 2,5 p.b. v porovnání s rokem 2018.
- V *Nepříznivém scénáři* by u skupiny s čistým příjmem do 25 tis. Kč dosáhl podíl předlužených podíl necelých 17 %.

Podíl předlužených domácností s hypotečním úvěrem podle příjmových skupin

(osa x: čistý příjem dlužníka v tis. Kč; osa y: v %)

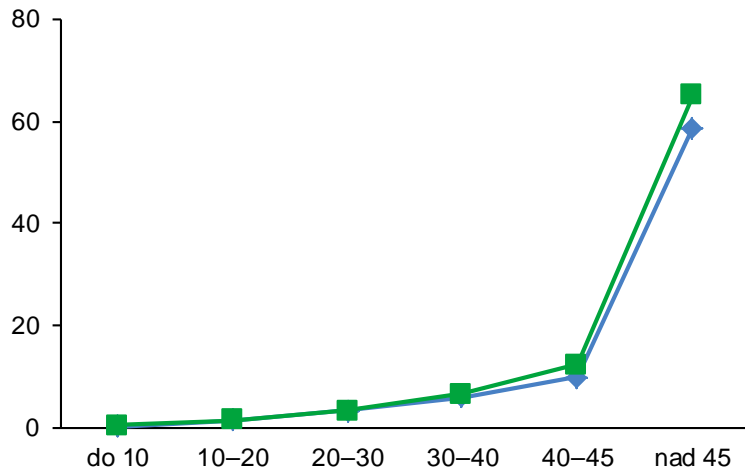

Pramen: ČNB

- Test potvrzuje relativně vysokou odolnost vůči potenciálnímu růstu úrokových sazeb v případech, kdy poměr dluhové služby k čistým příjmům leží pod hranici 40 %.

Podíl předlužených domácností s čistým příjmem do 25 tis. Kč podle DSTI

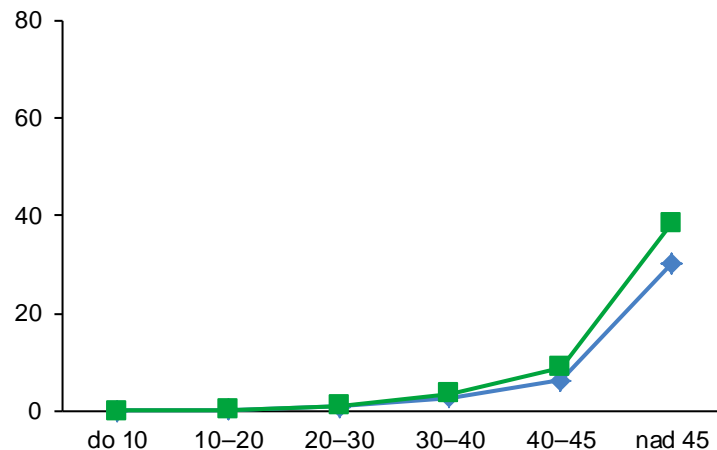
(osa x: DSTI v %; osa y: v %)

—♦— Nárůst sazeb o 1 p.b. —■— Nárůst sazeb o 3 p.b.

Podíl předlužených domácností s čistým příjmem nad 25 tis. Kč podle DSTI

(osa x: DSTI v %; osa y: v %)

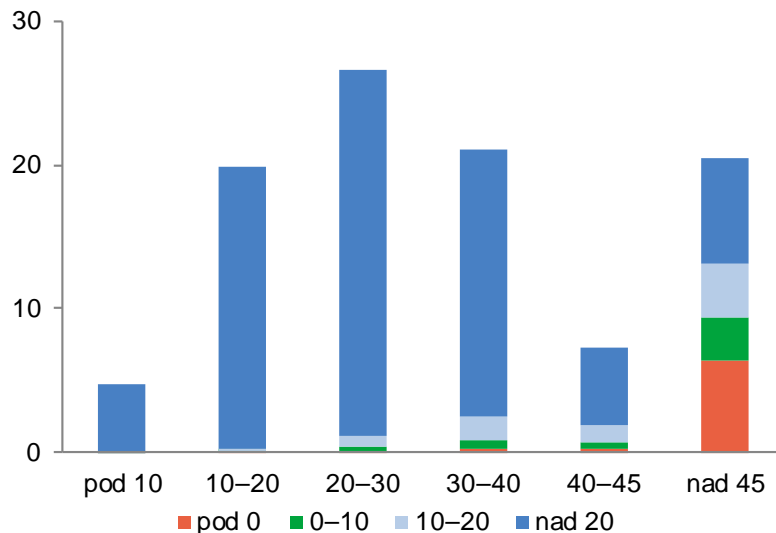

—♦— Nárůst sazeb o 1 p.b. —■— Nárůst sazeb o 3 p.b.

- Jako dostatečně bezpečné se jeví hodnoty ukazatele DSTI pod 40 % a jako nedostatečně bezpečné hodnoty DSTI nad 45 %

Rozdělení úvěrů podle DSTI a finanční rezervy v zátěži

(osa x: DSTI v %; osa y: podíl úvěrů v %)

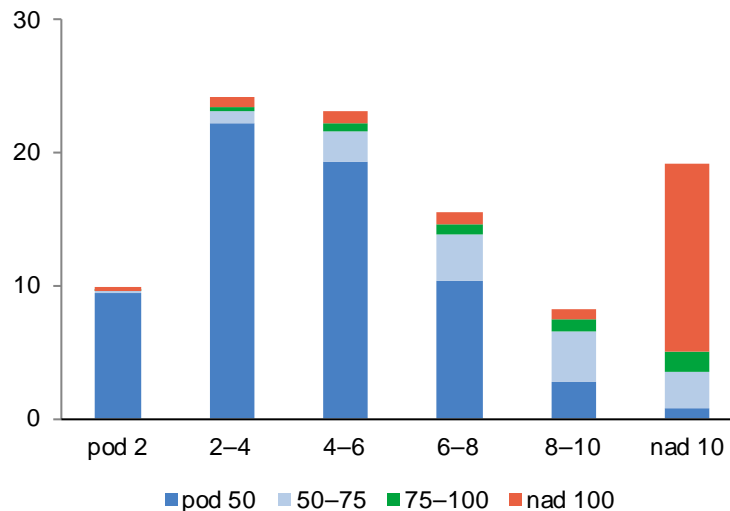

Pramen: ČNB

- U necelé pětiny domácností přesahuje současná úroveň zadlužení maximální výši hypoteticky splatitelného úvěru.
- Riziko je kumulováno zejména u domácností s poměrem DTI nad 10, které zpravidla nedisponují dostatečnou finanční rezervou.

Rozdělení úvěrů podle DTI a poměru všech poskytnutých úvěrů k hypoteticky splatitelnému úvěru

(osa x: DTI; osa y: podíl úvěrů v %)

- Bylo doplněno ustanovení týkající se **refinancování spotřebitelských úvěrů nezajištěných rezidenční nemovitostí** u klientů, kteří již mají sjednán retailový úvěr zajištěný rezidenční nemovitostí a zároveň navyšují v rámci refinancování zůstatkovou hodnotu jistiny nezajištěného úvěru o více než 10 %.
 - V takovém případě by poskytovatelé měli vždy posuzovat, zda je celkové zadlužení klientů v souladu s doporučenými limity ukazatelů DTI a DSTI.

- VII.2:

Pokud poskytovatelé refinancují spotřebitelský úvěr nezajištěný rezidenční nemovitostí klientovi, který má sjednán retailový úvěr zajištěný rezidenční nemovitostí a zároveň navyšují zůstatkovou hodnotu jistiny o více než 10 %, měli by posuzovat dodržování ukazatelů DTI a DSTI dle části V.

- Po diskuzi s poskytovateli úvěrů byla upravena **základna pro výpočet objemu přípustných výjimek shodně** pro všechny tři ukazatele, která nově činí:
 - polovinu součtu objemu všech retailových úvěrů zajištěných rezidenční nemovitostí poskytnutých za dvě předcházející čtvrtletí (v případě výjimky pro hypoteční úvěr) nebo polovinu součtu objemu jiných spotřebitelských úvěrů nezajištěných rezidenční nemovitostí poskytnutých za dvě předcházející čtvrtletí (v případě výjimky pro následný nezajištěný úvěr).
- III.17:
 - *referenčním objemem v případě retailových úvěrů zajištěných rezidenční nemovitostí polovina součtu objemu všech retailových úvěrů zajištěných rezidenční nemovitostí poskytnutých za dvě předcházející čtvrtletí nebo v případě spotřebitelských úvěrů nezajištěných rezidenční nemovitostí polovina součtu objemu spotřebitelských úvěrů nezajištěných rezidenční nemovitostí poskytnutých za dvě předcházející čtvrtletí těm klientům, kteří již měli sjednán retailový úvěr zajištěný rezidenční nemovitostí*

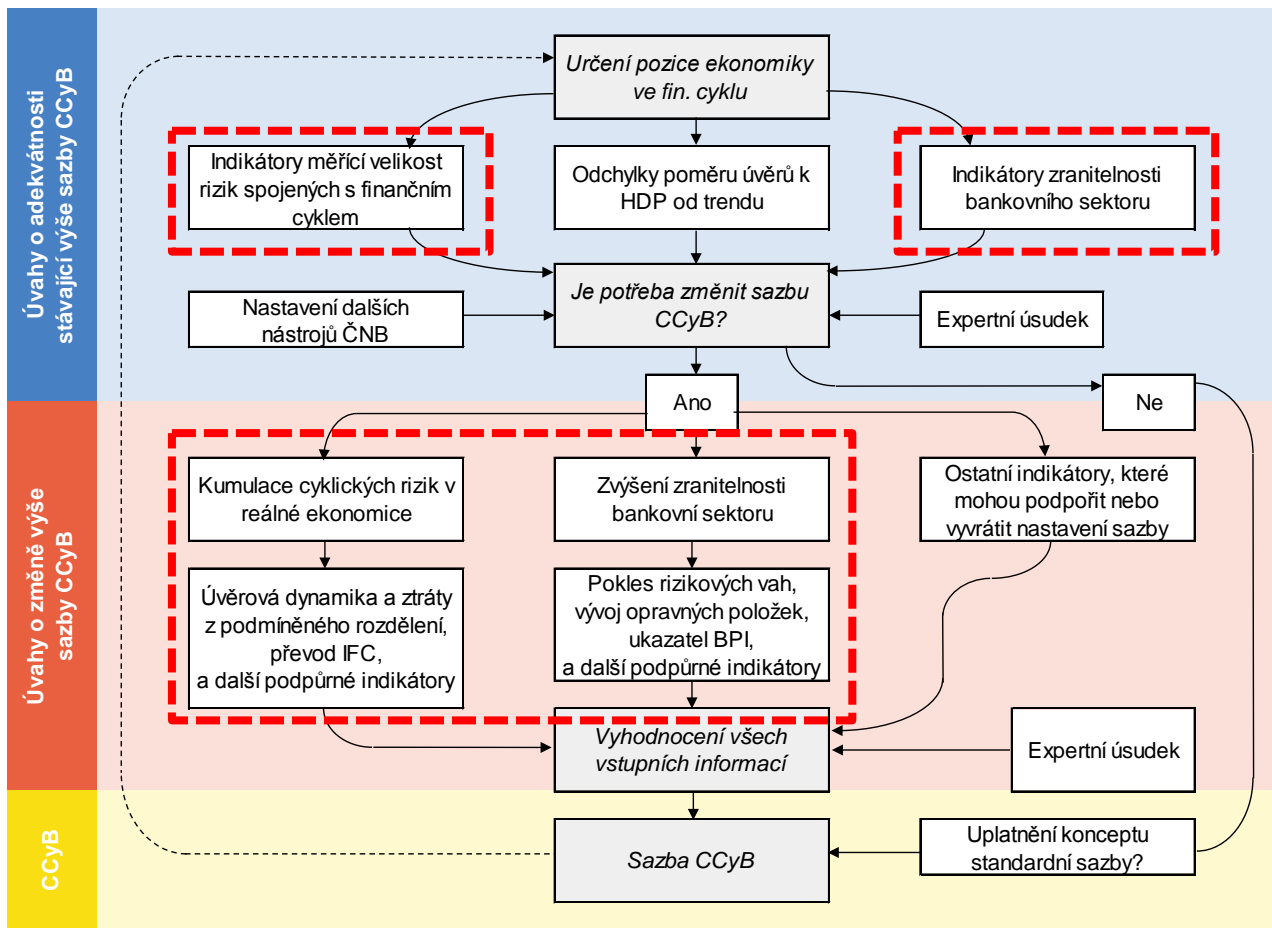
- ČNB usiluje o **zákonnou pravomoc** stanovovat horní hranice ukazatelů hypotečních úvěrů LTV, DTI a DSTI
 - Spolu s MF ČR (znovu) předložila do legislativního procesu novelu zákona o ČNB.
 - Vláda ČR návrh novely schválila 10. června.
- Všechny tři ukazatele jsou **součástí aktuálně platného Doporučení** a přechod na stanovování těchto ukazatelů právně závazným způsobem proto nebude mít zásadní dopad na současné poskytovatele.
 - Právní závaznost je zásadní pro zajištění **rovných podmínek na trhu** a **zabránění nekalé konkurenci** mezi poskytovateli v budoucnosti, pokud by na trh vstoupili noví (obzvláště nebankovní a zahraniční) hráči, u nichž by vynucování pravidel stanovených Doporučením nebylo stejně účinné jako u bank.
- Součástí novely je kompromisní návrh počítající s mírnějšími podmínkami pro mladé žadatele o hypoteční úvěr.
 - V návrhu novely není u LTV číslo 90 %, ke kterému by se přičítalo 10 % pro mladé žadatele – informace o tom, že novela počítá se 100% LTV pro mladé žadatele jsou zavádějící.

II.

Proticyklická kapitálová rezerva (CCyB) a rizika v domácím finančním sektoru

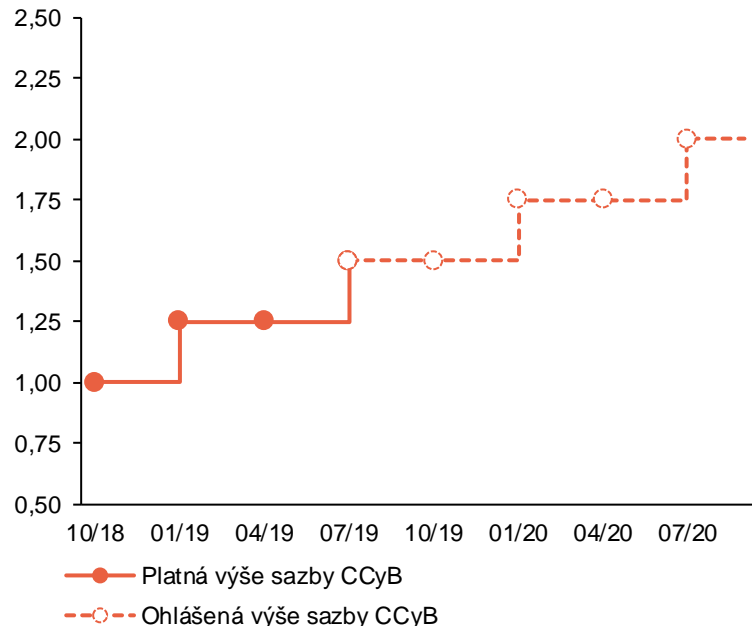
- Bankovní rada rozhodla o **zvýšení sazby proticyklické kapitálové rezervy na 2,0 % s účinností od 1. 7. 2020.**
 - Bankovní rada zohlednila (i) posun domácí ekonomiky v růstové fázi finančního cyklu výše odrážejícím se ve zvýšeném přijímání cyklických rizik, (ii) snižování rizikových vah a tím kapitálových požadavků k úvěrům, (iii) klesající trend tvorby opravných položek.
 - Většina bank má za předpokladu přiměřené dividendové politiky dostatečný prostor na případné navýšení této rezervy i růst svých úvěrových portfolií.
 - S ohledem na skutečnost, že se domácí ekonomika zřejmě nachází blízko vrcholu finančního cyklu, **pravděpodobnost dalšího zvýšení sazby proticyklické kapitálové rezervy se významně snížila.**

Přístup ke stanovení sazby proticyklické kapitálové rezervy (CCyB)

- Zvýšení sazby CCyB na úroveň 2,0 % s účinností od 1. 7. 2020 je založeno na vyhodnocení pozice ekonomiky ve finančním cyklu a indikátorů zranitelnosti bankovního sektoru (všechny ukazatele míří směrem ke zvýšení sazby CCyB).**

Aktuálně platná a ohlášená výše sazby CCyB v ČR
(v % celkového objemu rizikové expozice)

Vývoj indikátorů finančního cyklu a zranitelnosti bankovního sektoru

Meziroční změna indikátorů

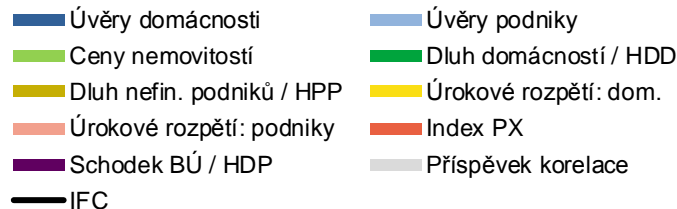
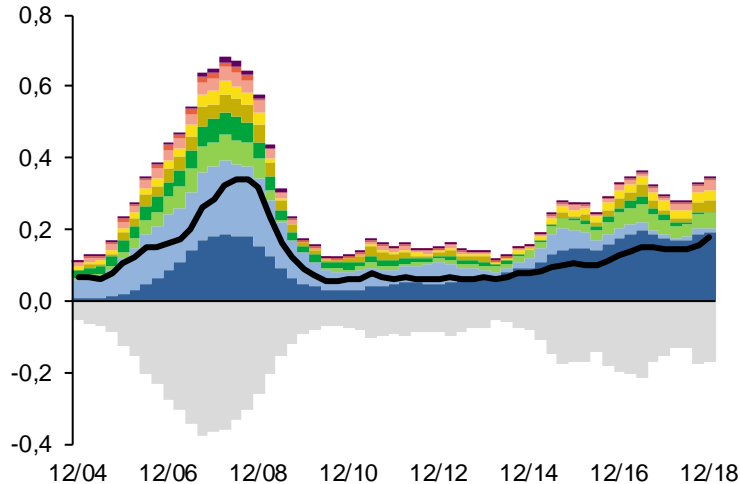
Finanční cyklus		Zranitelnost bank	
Indikátor	Vývoj	Indikátor	Vývoj
IFC	↑	Vývoj rizikových vah	↓
Úvěrová dynamika	↑	Opravné položky k úvěrům	↓
Potenciální cyklické ztráty bank	↑		
Rizikové znaky poskytnutých úvěrů*	↑		

Pozn.: Tabulka shrnuje vývoj některých indikátorů používaných při nastavování proticyklické kapitálové rezervy. Směr šipky udává vývoj indikátoru (směr nahoru je růst/zvýšení, směr dolů značí pokles/snížení). Barvené spektrum šipky indikuje, zda daný vývoj implikuje vysoká (červená barva) nebo nízká rizika (zelená barva). *Tento ukazatel z datových důvodů zahrnuje údaje z průběhu roku 2018.

- Ekonomika se posunula v 2H 2018 ve finančním cyklu směrem výše.

Indikátor finančního cyklu a jeho rozklad na složky

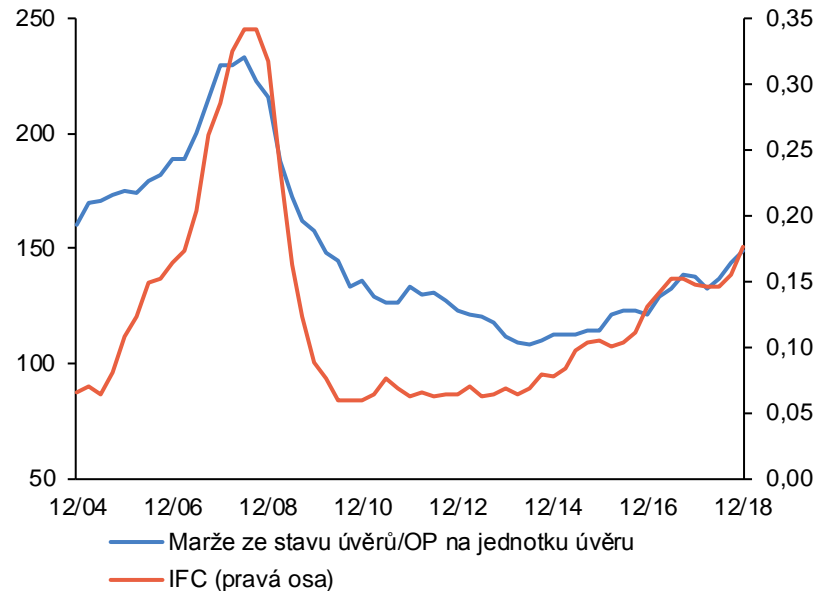
(0 minimum, 1 maximum)

Pramen: ČNB

Poměr úrokové marže a vytvářených opravných položek a IFC

(v %; pravá osa: 0 minimum, 1 maximum)

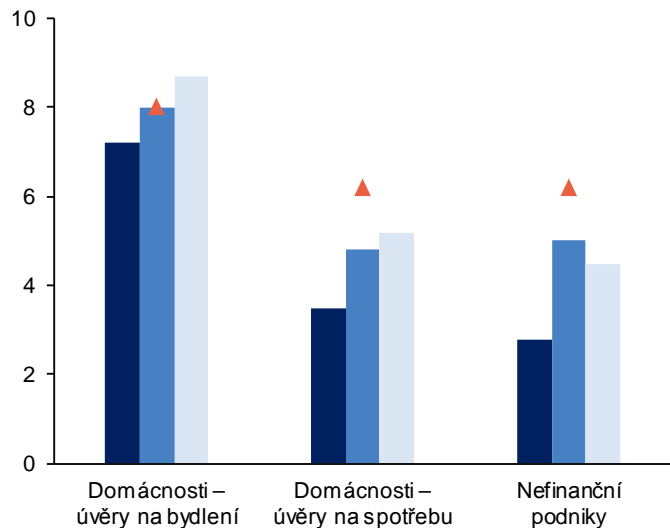
Pramen: ČNB

Pozn.: Marže ze stavu úvěrů je dána rozdílem mezi zápůjční clientskou sazbou a depozitní clientskou sazbou.

- U stavů úvěrů jsou tempa růstu úvěrů nad dlouhodobými průměry; objemy nových úvěrů jsou nyní relativně vysoké u nefinančních podniků.

Průměrná a aktuální tempa růstu bankovních úvěrů soukromému nefinančnímu sektoru

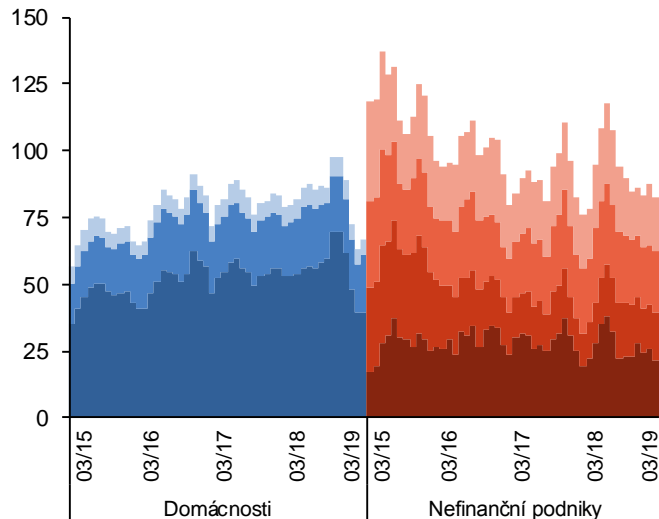
(v %)

■ Růst úvěrů – desetiletý průměr ■ Růst úvěrů – pětiletý průměr
 ■ Růst úvěrů – tříletý průměr ▲ Meziroční růst 03/19

Objemy skutečně nových bankovních úvěrů soukromému nefinančnímu sektoru

(tříměsíční úhmy v mld. Kč)

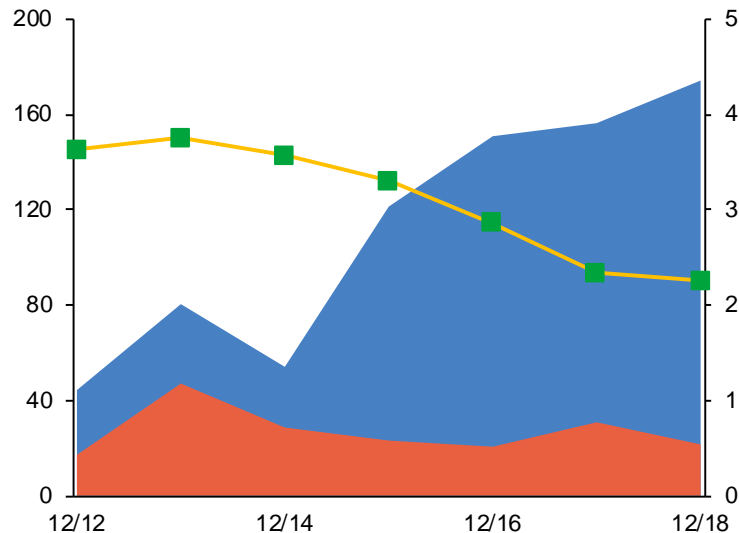

■ Domácnosti – na bydlení ■ Podniky – investiční úvěry
 ■ Domácnosti – na spotřebu ■ Podniky – provozní úvěry
 ■ Domácnosti – ostatní úvěry ■ Podniky – úvěry na oběžná aktiva
 ■ Podniky – ostatní úvěry

- Cyklický pokles rizikových vah vede k odlišné dynamice úvěrů a kapitálových požadavků a vytváří potenciální kapitálový deficit.

Vývoj vybraných ukazatelů bilancí bank

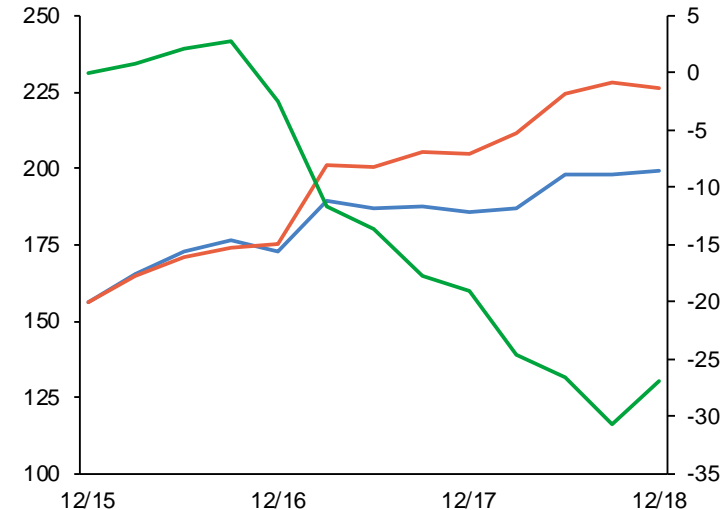
(v mld.; pravá osa: v %)

- Meziroční přírůstek stavu úvěrů reálnému sektoru
- Meziroční přírůstek kapitálu
- Poměr OP k celkovým úvěrům (pravá osa)

Vývoj skutečného a hypotetického kapitálového požadavku při aplikaci rizikových vah z 12/2015

(v mld. Kč)

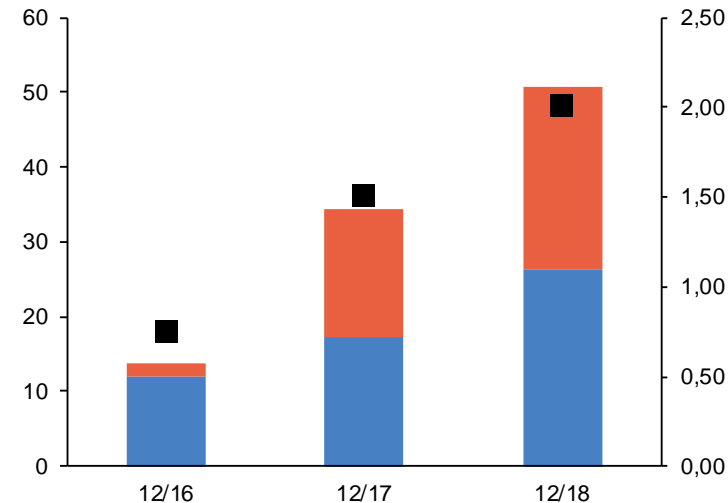
- Kombinovaný kapitálový požadavek portfolia IRB (podnikové a retailové expozice)
- Kombinovaný kapitálový požadavek s rizikovými vahami z období 12/2015
- Rozdíl požadavku oproti rizikovým vahám z období 12/2015 (pravá osa)

Pramen: ČNB

- Potřeba dodatečného kapitálu je dána součtem neočekávaných úvěrových ztrát a možného kapitálového deficitu z důvodu „normalizace“ rizikových vah.

Syntéza ztrát z cyklického úvěrového boomu a kapitálového deficitu v důsledku poklesu rizikových vah a implikovaná sazba CCyB

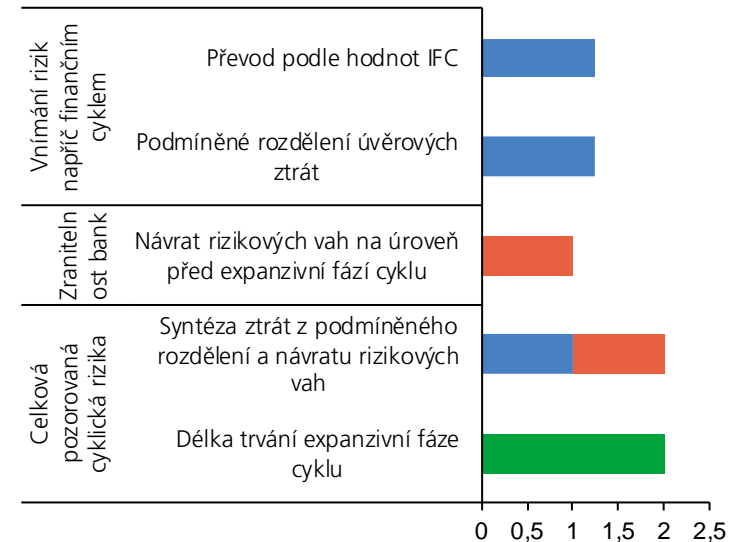
(v mld. Kč; pravá osa: v % celkových rizikově vážených aktiv)

- Kapitálový deficit způsobený poklesem rizikových vah
- Cyklické ztráty z úvěrů reálné ekonomice
- Implikovaná sazba CCyB (pravá osa)

Pramen: ČNB

Sazba CCyB pokrývající různé projevy finančního cyklu (v % celkové rizikové expozice)

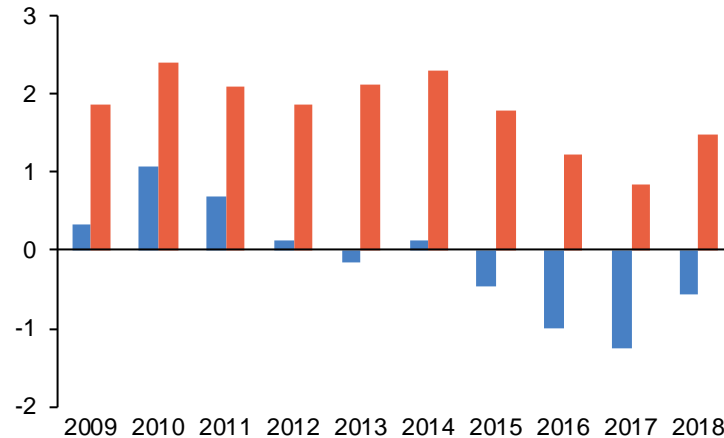
Pramen: ČNB

Pozn.: Rizika pozorovaná k 12/2018.

- Relativní kapitálový poměr se v roce 2019 pro domácí bankovní sektor zlepšil.

Rozdíl mezi kapitálovým poměrem bank v ČR a zemích EU

(v %, u EU průměr hodnot v jednotlivých zemích)

■ Kapitálový poměr na úrovni celkového kapitálu

■ Kapitálový poměr na úrovni Tier 1

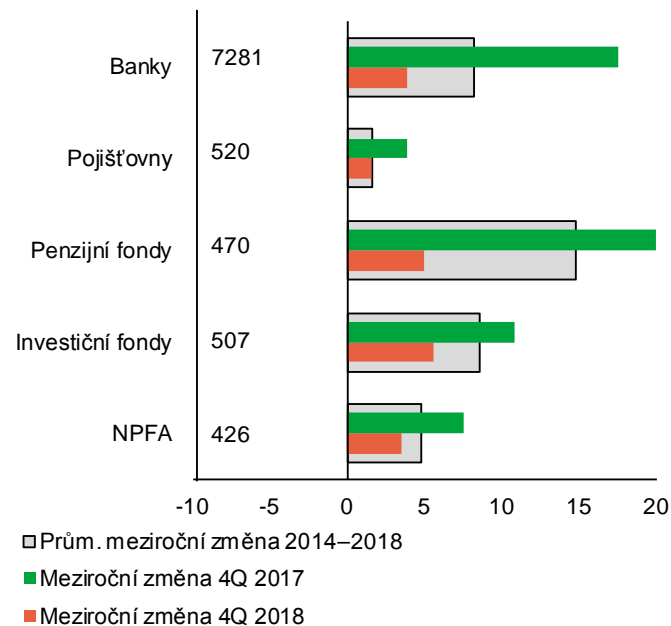
Pramen: MMF

Pozn.: Data týkající se kapitálu jsou pro BE, FR, LT, PL, RO a UK dostupná jen k 30. 9. 2018, v případě IT a UK pouze k 30. 6. 2018. Vzhledem k odlišnému zdroji dat se hodnoty kapitálového poměru za český bankovní sektor mírně liší od hodnot dle zdroje ČNB.

III. Vývoj ve finančním sektoru

- Domácí finanční sektor se vyvíjel příznivě a roste ve všech segmentech.
 - Banky posílily kapitálovou vybavenost i ziskovost, zdroje posílení nicméně indikují i možný růst zranitelnosti při obratu cyklu.
 - Penzijní společnosti, investičních fondy a pojišťovny byly v závěru roku nepříznivě zasaženy poklesem cen některých jimi držených aktiv.
 - Role nebankovních poskytovatelů finančních aktiv zůstává omezená.

Dynamika růstu jednotlivých segmentů finančního sektoru (v %)

Pramen: ČNB

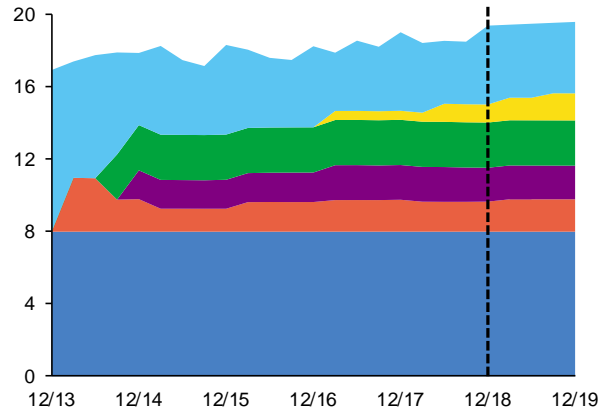
Pozn.: NPFA = nebankovní poskytovatelé financování aktiv. Číslo u svislé základny udává celkový objem aktiv ke konci roku 2018 v mld. Kč. Bankovní sektor zahrnuje i segment družstevních záložen.

- 79 % aktiv finančního sektoru představují banky a stavební spořitelny.
 - 4 velké banky (60 % aktiv bankovního sektoru)
 - 5 středních bank (17 %)
 - 8 malých bank (8 %)
 - 5 stavebních spořitelen (6 %)
 -
 - 24 poboček zahraničních bank (9 %)
- 5 systémově významných bank obhospodařuje zhruba 65 % aktiv bankovního sektoru.
 - ČNB využívá k omezení rizik spojených s existencí systémově významných bank rezervu ke krytí systémových rizik.
 - Sazba rezervy je v rozsahu 1–3 % dle úrovně systémové významnosti.
 - Po úpravě makroobezřetnostního rámce dle CRD V a CRR II bude možné pro tyto účely využívat výhradně kapitálovou rezervu pro jiné systémově významné instituce (J-SVI).

- Kapitálová vybavenost bank se dále zvýšila.
 - Kapitálový poměr vzrostl o 0,4 p.b. na 19,6 %, pákový poměr o 0,1 p.b. na 6,6 %.
- Významnou složkou zůstávají kapitálové přebytky, jejichž případné využití k naplnění MREL může ovlivnit vnímání úrovně kapitálové vybavenosti.

Struktura kapitálových požadavků v domácím bankovním sektoru

(v %)

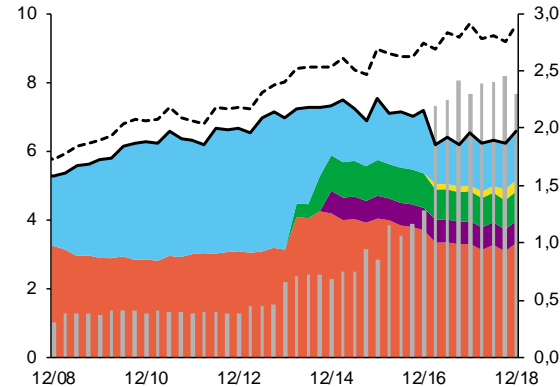

- Přebytek kapitálu
- Proticyklická rezerva
- Bezpečnostní kapitálová rezerva
- Rezerva pro krytí systémového rizika
- Dodatečné kapitálové požadavky dle Pilíře 2
- Požadavky Pilíře 1

Pramen: ČNB

Struktura pákového poměru podle zdrojů kapitálu (jmenovatel včetně expozic ČNB)

(v %; pravá osa: v bil. Kč)

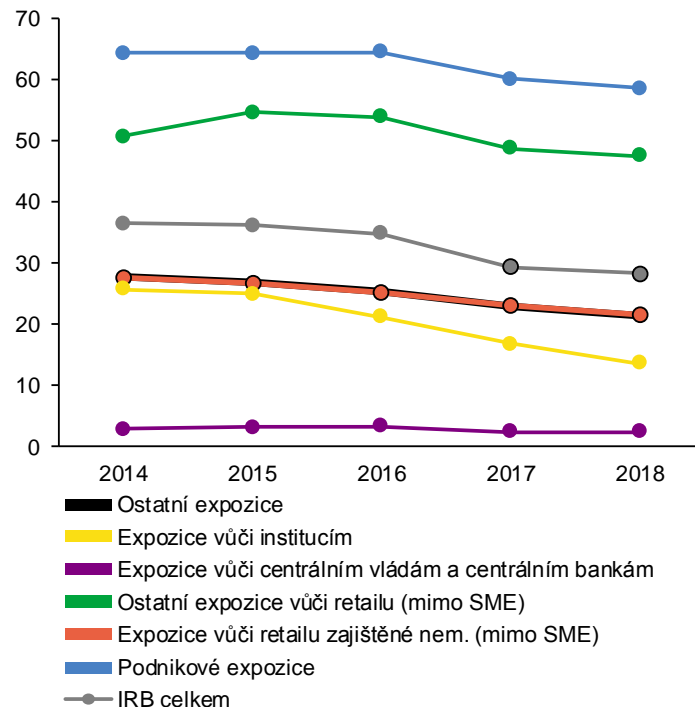
- Příspěvek přebytku kapitálu
- Příspěvek proticyklické kapitálové rezervy
- Příspěvek bezpečnostní kapitálové rezervy
- Příspěvek rezervy ke krytí systémového rizika
- Příspěvek mikrobezpečnostních požadavků
- Expozice vůči centrální bance (pravá osa)
- Pákový poměr (Tier 1/celková aktiva)
- Pákový poměr (Tier 1/celková aktiva bez ČNB)

Pramen: ČNB

- Kapitálový poměr vzrostl (o 0,3 p.b.) i vlivem poklesu rizikových vah některých úvěrových portfolií.
 - U retailových úvěrů zajištěných nemovitostmi poklesly v období 2014–2018 o 22,3 %,
 - Pokles je způsoben příznivým ekonomickým vývojem, a do jisté míry i vlivem Doporučení ČNB.
- Dlouhodobý pokles rizikových vah může zvyšovat budoucí zranitelnost sektoru.
 - Potenciální podcenění dlouhodobých úvěrových rizik.
 - Vyšší rentabilita kapitálu vytváří podněty k dalšímu růstu portfolia úvěrů na bydlení a jeho podílu na celkových úvěrech - riziko koncentrace.

Průměrné rizikové váhy nejvýznamnějších kategorií expozic s přístupem IRB

(v %)

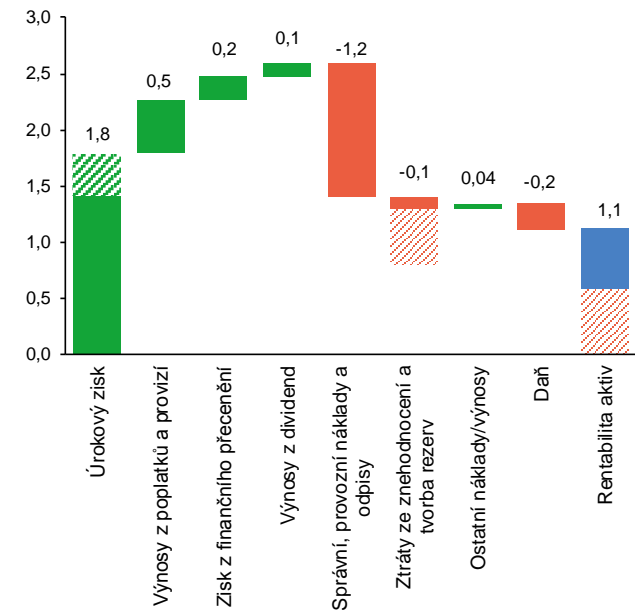

Pramen: ČNB

- Dlouhodobý a významný pokles rizikových vah může vést k situaci, kdy kapitál nemusí plně pokrývat potenciální neočekávané ztráty.
 - Některé země EU (BE, SE, FI) využívají čl. 458 CRR k nastavení minimální úrovně rizikových vah bank s IRB přístupem u expozic zajištěných rezidenčními nemovitostmi.
 - V budoucnu bude možné využít sektorovou kapitálovou rezervu ke krytí systémového rizika.
 - ČNB však v současnosti nepovažuje za nutné reagovat makrobezřetnostními nástroji.
 - Analýzy naznačují, že stávající kapitálová vybavenost potenciální ztráty pokrývá.
 - K dispozici jsou případná opatření v rámci kapitálových požadavků Pilíře II.
 - Pozitivní efekt by měly mít připravované mikrobezřetnostní pojistky:
 - Doporučení EBA ohledně přiměřeného zahrnutí dat z krizových let v rámci interních modelů bank.
 - Požadavek na (rizikově nevážený) pákový poměr.
 - Stanovení výstupní prahu rizikových vah (tzv. output floor).

- Stávající ziskovost vytváří příznivé předpoklady pro udržování dostatečné kapitálové vybavenosti sektoru.
- Rentabilita aktiv zůstala stabilní na úrovni 1,1 %. Ziskovost však významně podporují faktory, které nemusí být dlouhodobě udržitelné:
 - zvyšující se úroková marže,
 - nízká úroveň ztrát ze znehodnocení aktiv.
- Zejména současná úroveň opravných položek nemusí odpovídat reálným dlouhodobým rizikům v případě, že očekávání bank jsou příliš optimistická.
 - Změna fáze finančního cyklu může vést k významnému poklesu zisku.

Dekompozice rentability aktiv
(v %)

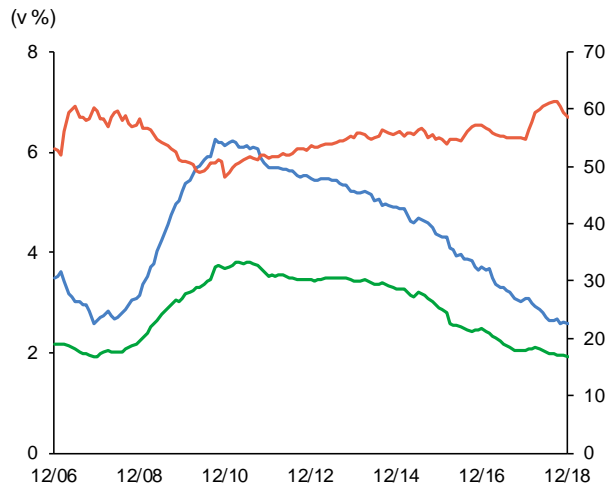

Pramen: ČNB

Pozn.: Uvedená hodnota představuje podíl daného typu výnosu či nákladu k úrovni aktiv. Červená vzorková výplň představuje vyšší ztrát ze znehodnocení ke čtvrtému čtvrtletí 2009 (nejvyšší úroveň ztrát ze znehodnocení za sledované období) a její případný dopad na rentabilitu aktiv ve čtvrtém čtvrtletí 2018. Zelená vzorková výplň značí podíl úrokového zisku z expozic vůči centrální bance.

- Podíl nevýkonných úvěrů klesl na 2,6 % z celkových úvěrů (níže než v r. 2007).
 - Krytí opravnými položkami se jeví jako dostatečné.
- Podíl úvěrů se zvýšeným rizikem (st. 2) činil 6,4 % z celkových úvěrů.
 - Krytí opravnými položkami v průběhu roku kleslo.

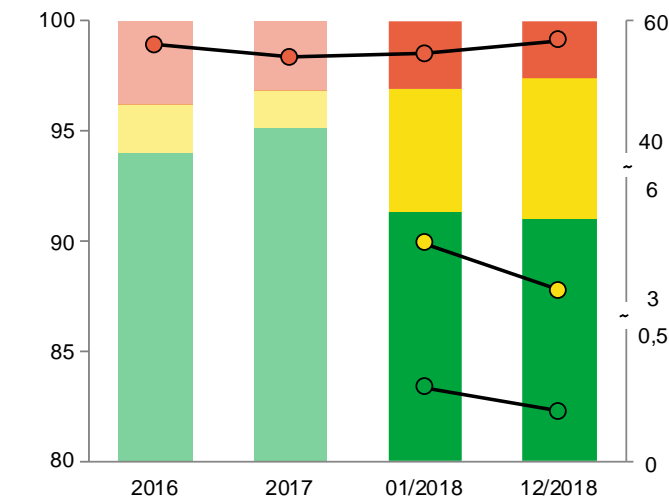
Nevýkonné úvěry a opravné položky v domácím bankovním sektoru

- Podíl nevýkonných úvěrů na celkových úvěrech
- Podíl opravných položek na celkových úvěrech
- Krytí nevýkonných úvěrů opravnými položkami (pravá osa)

Pramen: ČNB

Struktura a míra krytí clientských úvěrů

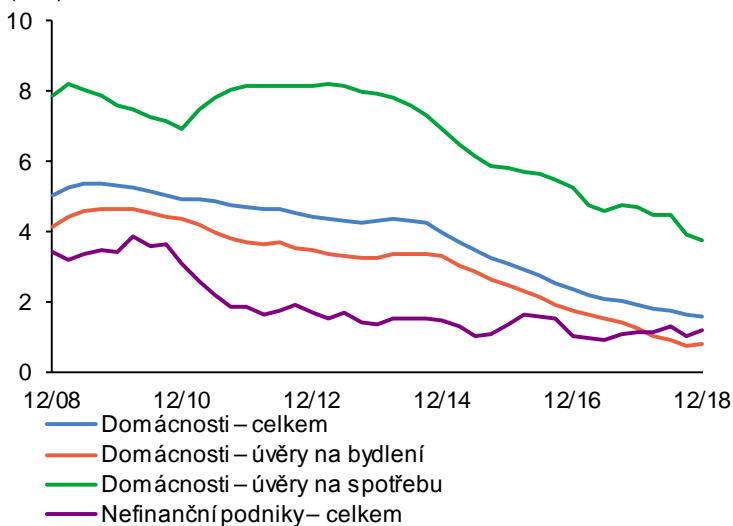
- Stupeň 1
- Stupeň 2
- Stupeň 3
- Míra krytí S1 (pravá osa)
- Míra krytí S2 (pravá osa)
- Míra krytí S3 (pravá osa)

Pramen: ČNB

- Úroveň míry selhání poskytnutých úvěrů je nízká a nadále klesá u domácností na spotřebu.

12M míra selhání v soukromém nefinančním sektoru

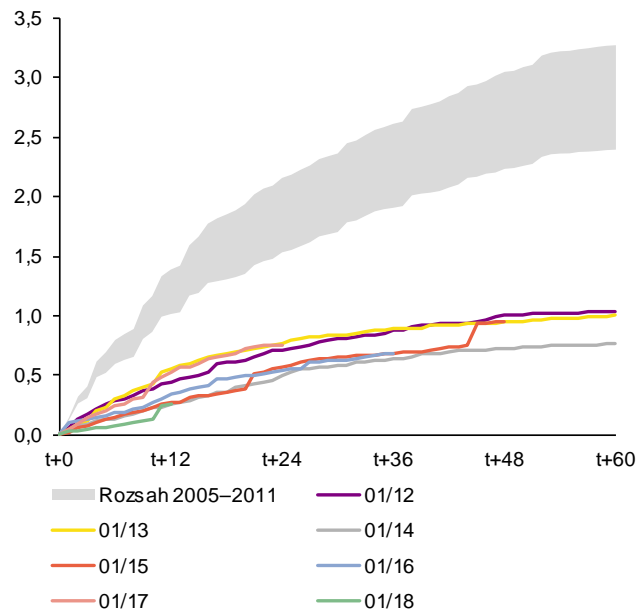
(v %)

Pramen: ČNB, BRKI

Rizikovost úvěrů nefinančním podnikům podle data poskytnutí

(kumulativní míra selhání v %)

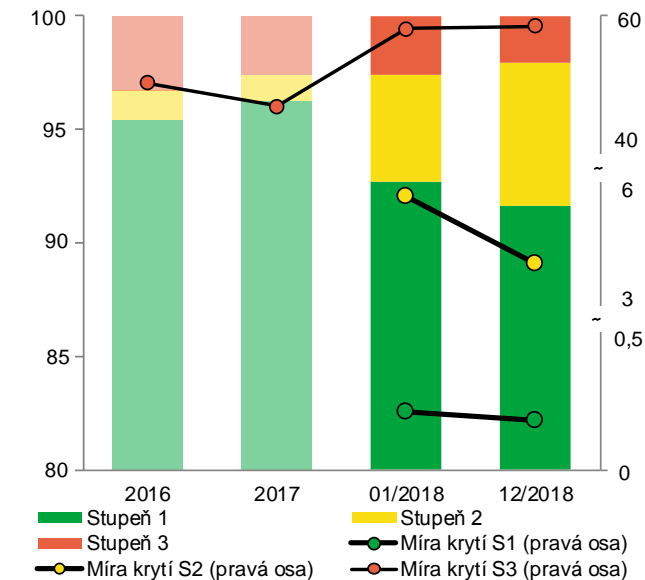
Pramen: ČNB

Pozn.: Počáteční sklon křivky poskytuje relativně spolehlivý signál o budoucím vývoji rizikovosti úvěrů poskytnutých v daném období.

- Očekávané úvěrové ztráty výkonných klientských úvěrů (st. 1 a 2) jsou nízké.
 - Zavedením IFRS 9 nedošlo k podstatné změně trendu tvorby opravných položek, banky prováděly metodické úpravy související s implementací.
 - Vývoj podporuje obezřetnější přístup k nastavení proticyklické kapitálové rezervy (tzv. paradox finanční stability).

Struktura a míra krytí úvěrů domácnostem

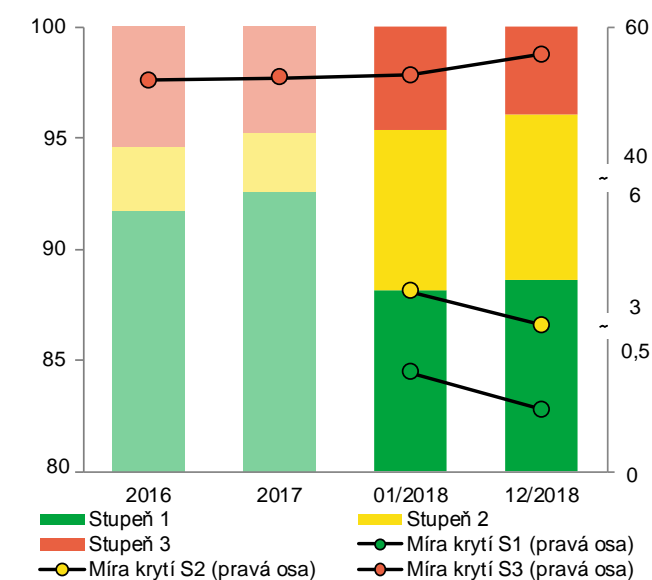
(v %)

Pramen: ČNB

Struktura a míra krytí úvěrů nefinančním podnikům

(v %)

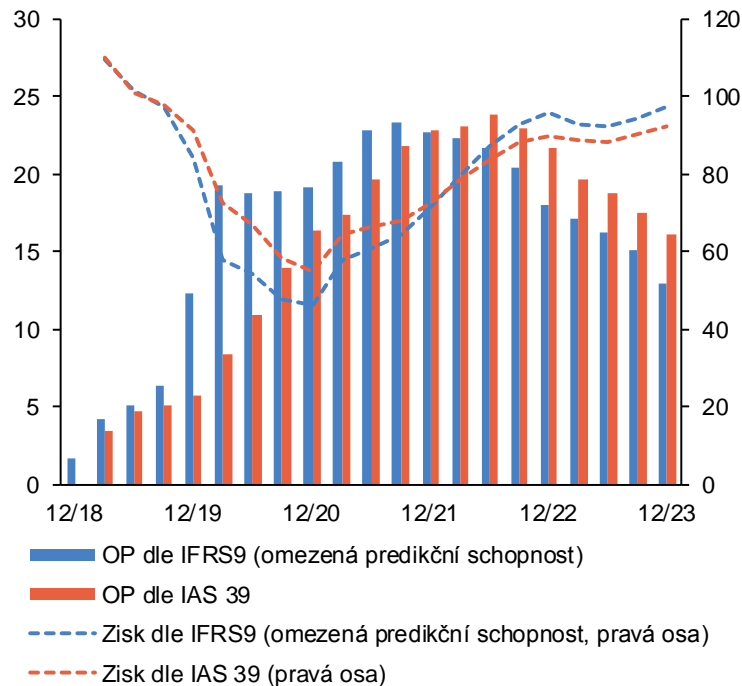

Pramen: ČNB

- Zamýšlené působení IFRS 9 - opravné položky včas a v dostatečné míře - bude záviset na přístupu bank k predikci budoucího makroekonomického vývoje.
- Za situace omezené predikční schopnosti může dojít k:
 - tvorbě velkého objemu opravných položek, tzv. útesový efekt, až v pozdější fázi kontrakce cyklu a
 - souběhu s růstem rizikových vah u bank používajících IRB přístup.
- Tato rizika je nutné vzít v úvahu při nastavení i rozpouštění proticyklické kapitálové rezervy.

Ilustrativní vývoj tvorby opravných položek a zisku dle standardu IFRS 9 a IAS 39

(v mld. Kč)

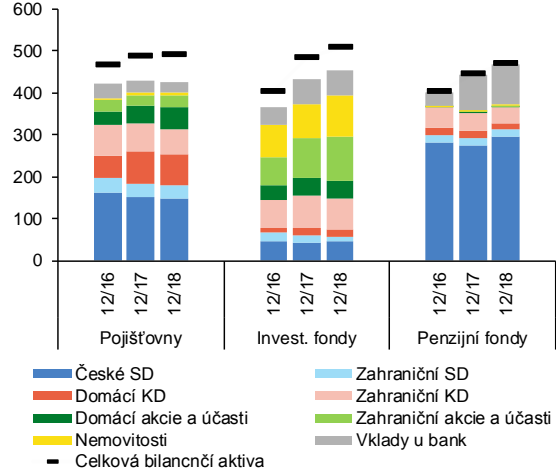

Pramen: ČNB

- Hodnota investičních aktiv klesá v případě nepříznivého tržního vývoje.
 - Pokles cen aktiv nejvíce zasahuje investiční fondy, situace v roce 2018 ovšem nevedla k odlivu investorů či k systémově významným ztrátám.
 - Vývoj rizikovosti dluhopisových portfolií i jejich splatnostní struktury je příznivý.

Investiční aktiva domácích institucionálních investorů

(v mld. Kč)

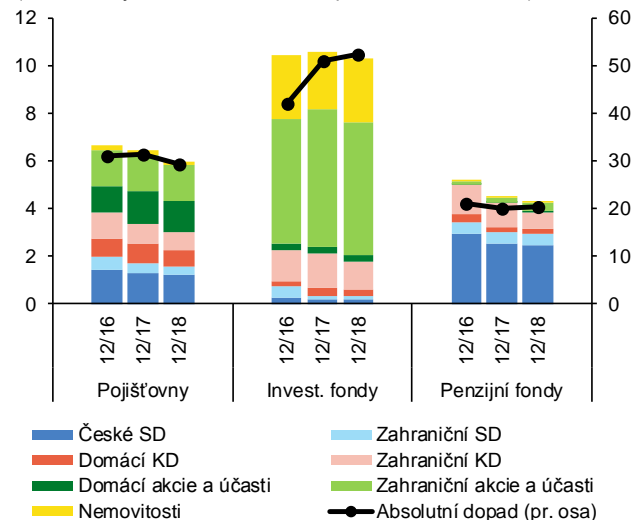

Pramen: ČNB

Pozn.: SD = státní dluhopisy, KD = korporátní dluhopisy včetně hypotečních zástavních listů. Při výpočtu investičních aktiv byl u účastí v investičních fondech aplikován přímo či pomocí aproximace tzv. look-through přístup. To znamená, že tyto účasti byly přiřazeny ke kategoriím finančních aktiv (dluhopisy, akcie a účasti, nemovitosti) v závislosti na složení aktiv daného investičního fondu nebo jeho investičním zaměření.

Výsledky citlivostní analýzy

(v % celkových investičních aktiv, pravá osa: v mld. Kč)

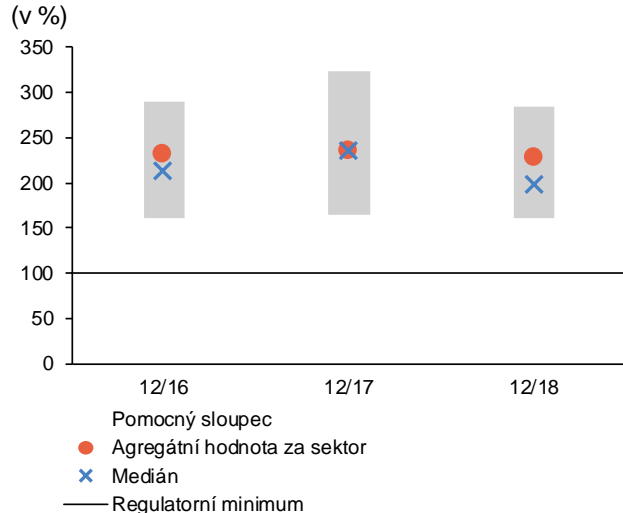

Pramen: ČNB

Pozn.: SD = státní dluhopisy, KD = korporátní dluhopisy včetně hypotečních zástavních listů. Při výpočtu investičních aktiv byl u účastí v investičních fondech aplikován look-through přístup přímo či pomocí aproximace.

- Pojišťovny zůstávají dostatečně kapitálově vybaveny, ziskovost podporoval dynamický růst neživotního pojištění.
- Velikost transformovaných fondů je zdrojem zranitelnosti penzijních společností, jejich odolnost se dále snížila.
 - Kapitálový přebytek se pohybuje na nižších úrovních.

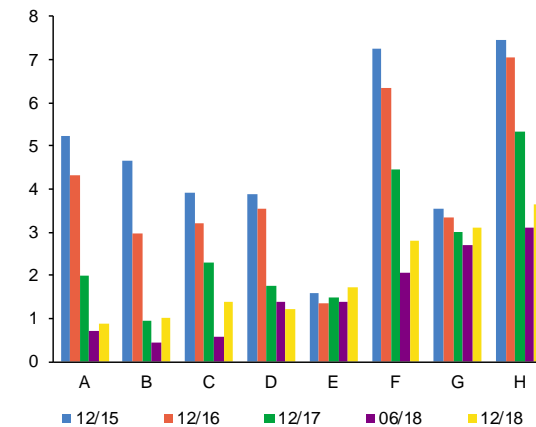
Poměr použitelného kapitálu k solventnostnímu kapitálovému požadavku pojišťoven

Pramen: ČNB

Pozn.: Do výpočtu nejsou zahrnuty pobočky zahraničních pojišťoven a Exportní garanční a pojišťovací společnost.

Kombinovaný kapitálový přebytek PS
(v % celkových aktiv TF)

Pramen: ČNB

Pozn.: Písmena značí jednotlivé společnosti. Kombinovaný kapitálový přebytek je součtem kapitálového přebytku (tj. rozdílu kapitálu a kapitálového požadavku) PS a "kapitálu" (tj. rozdílu mezi aktivy a závazky) TF. Jeho kladnou hodnotu lze interpretovat jako procentní velikost šoku do aktiv TF, který by vedl k poklesu kapitálu PS až na úroveň kapitálového požadavku.

IV. Zátěžové testy bank, pojišťoven a penzijních společností

- *Základní scénář:*

- Je založen na prognóze ČNB zveřejněné ve Zprávě o inflaci I/2019.
- Předpokládá pokračující růst domácí ekonomiky v letech 2019–2021, vysokou schopnost nefinančních podniků a domácností splácet své závazky.
- S vývojem je konzistentní růst úrokových sazeb a výnosů.

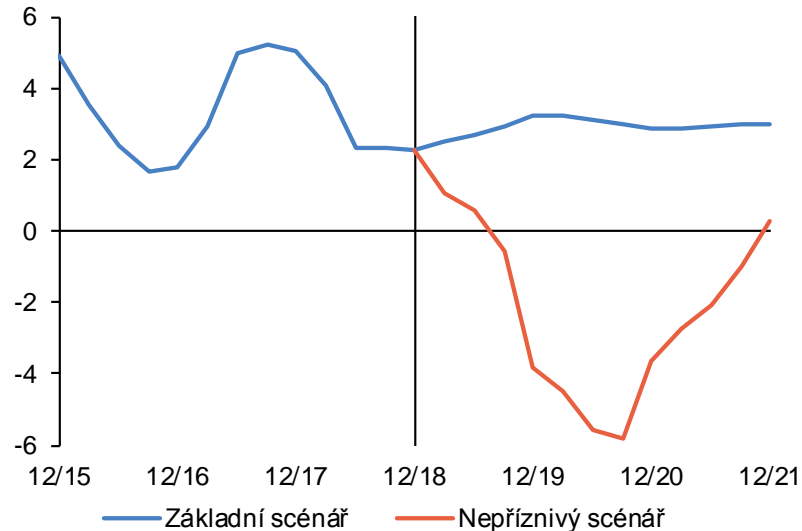
- *Nepříznivý scénář:*

- Má charakter velmi tvrdého nepříznivého vývoje.
- Kombinace útlumu zahraniční poptávky a globálního přecenění rizikových premií vede k silnému propadu domácí ekonomiky.
- Nefinanční podniky a domácnosti vyčerpají své finanční rezervy a dostanou se do potíží se splácením svých závazků.
- Pokles úrokových sazeb a snížení úvěrové aktivity povede k poklesu výnosů a postupnému propadu bankovního sektoru do ztrát.

- V *Nepříznivém scénáři* se domácí ekonomika dostává do recese ve tvaru „V“.
 - Přibližně dvouletá recese s propadem meziročního růstu reálného HDP až na -5,8 % v roce 2020.

Alternativní scénáře: vývoj růstu reálného HDP

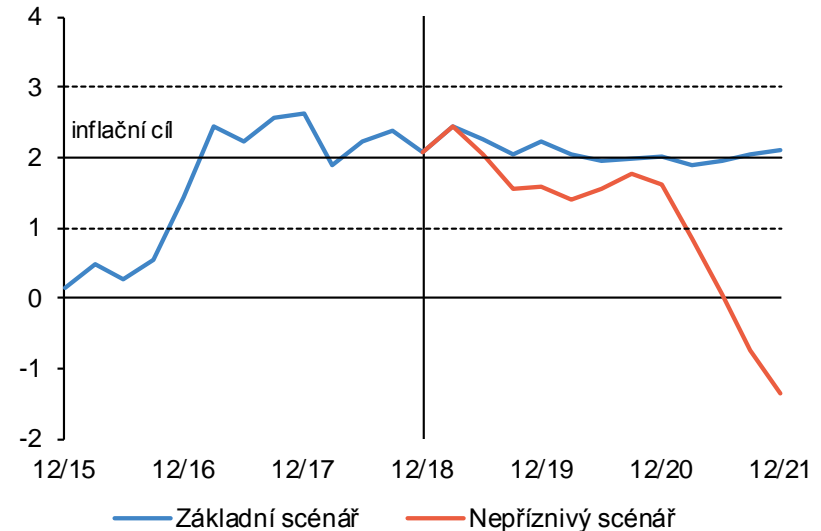
(meziročně v %)

Pramen: ČNB

Alternativní scénáře: vývoj inflace

(meziročně v %)

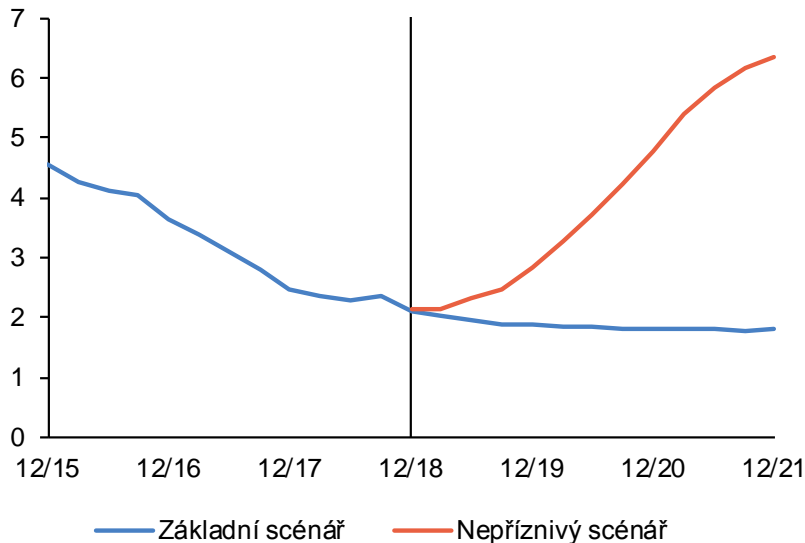

Pramen: ČNB

- **Nepříznivý scénář** předpokládá silný šok do nezaměstnanosti a cen nemovitostí.
 - Nezaměstnanost postupně narůstá až k 6 % na horizontu testu.
 - Meziroční dynamika cen nemovitostí propadne do silně záporných hodnot již na konci letošního roku.

Alternativní scénáře: vývoj nezaměstnanosti

(v %)

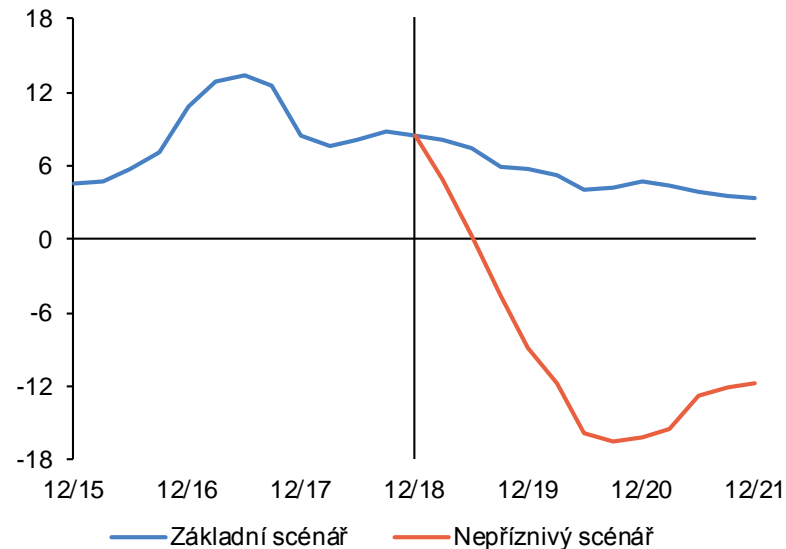

— Základní scénář — Nepříznivý scénář

Pramen: ČNB

Alternativní scénáře: meziroční tempo růstu cen nemovitostí

(v %)

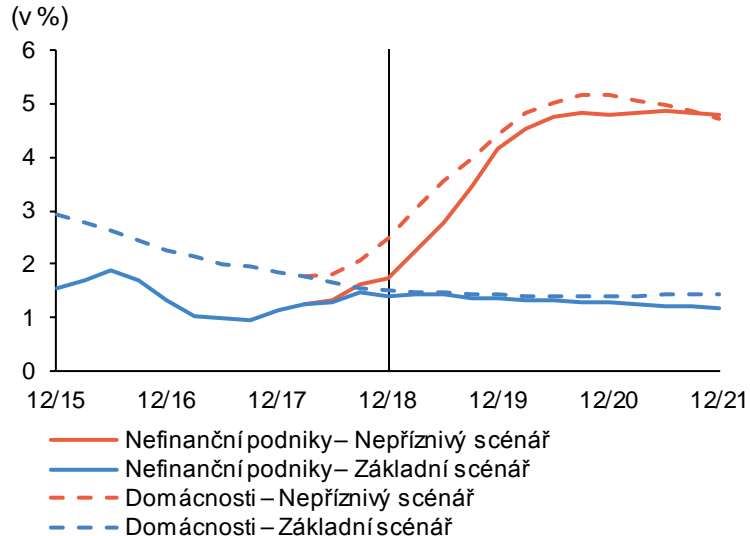

— Základní scénář — Nepříznivý scénář

Pramen: ČNB

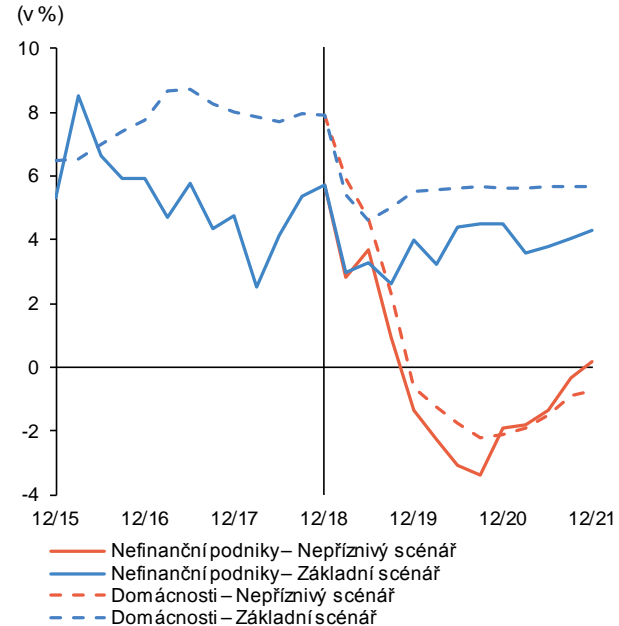
- V *Nepříznivém scénáři* se dojde ke značnému nárůstu úvěrového rizika a poklesu úvěrové dynamiky.
 - Růst reálného zadlužení zapříčiní výrazné zhoršení schopnosti splácet závazky.
 - Tempo růstu úvěrů prudce poklesne a v roce 2020 se dostane do záporných hodnot.

Vývoj 12M míry selhání bankovních úvěrů domácnostem a nefinančním podnikům

Pramen: ČNB

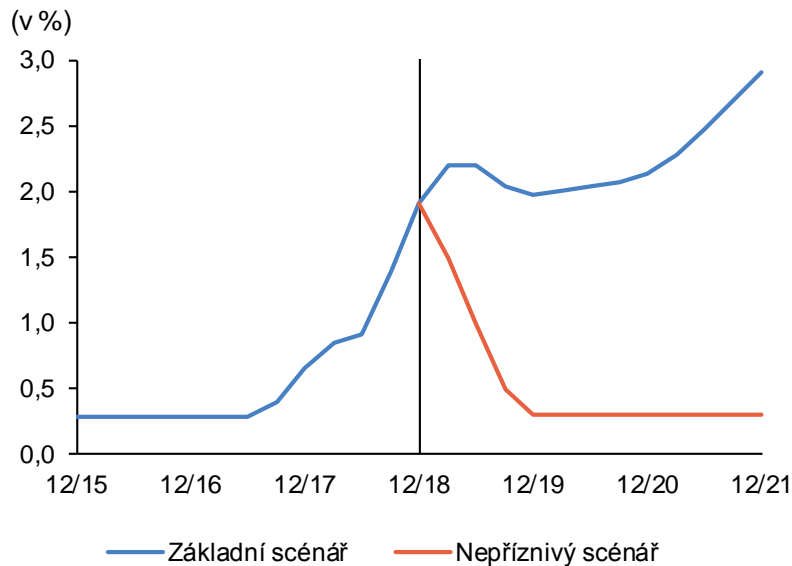
Meziroční tempa růstu bankovních úvěrů domácnostem a nefinančním podnikům

Pramen: ČNB

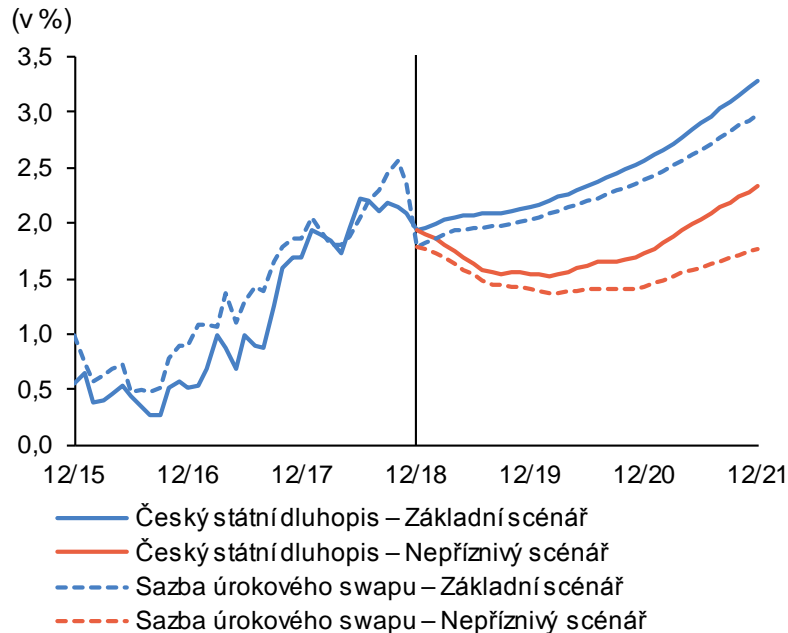
- V *Nepříznivém scénáři* dochází k uvolnění měnové politiky.
 - Tříměsíční sazba PRIBOR klesá na nízké úrovni již v tomto roce, nárůst globální averze k riziku však dlouhodobé sazby zvýší.

Alternativní scénáře: vývoj 3M PRIBOR

Pramen: ČNB

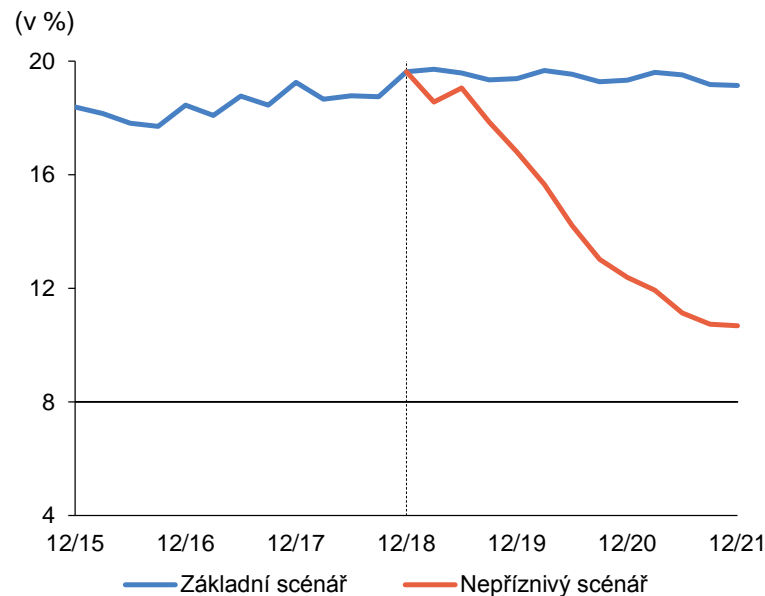
Alternativní scénáře: vývoj desetiletých výnosů

Pramen: ČNB

- V *Základním scénáři* se nedostává pod 8% hranici kapitálového poměru žádná banka. Kapitálový poměr zůstává téměř beze změny, na horizontu testu se drží nad 19%.
- V *Nepříznivém scénáři* se hodnota agregátního kapitálového poměru postupně snižuje, ale drží se dostatečně nad 8% hranicí.
- Pod 8% regulatorní minimum by se dostalo 9 bank.
 - Potřeba kapitálu by dosáhla cca 30,4 mld. Kč, což je více než v minulosti (loni 26,9 mld. Kč).

Dopad scénářů na kapitálový poměr bankovního sektoru

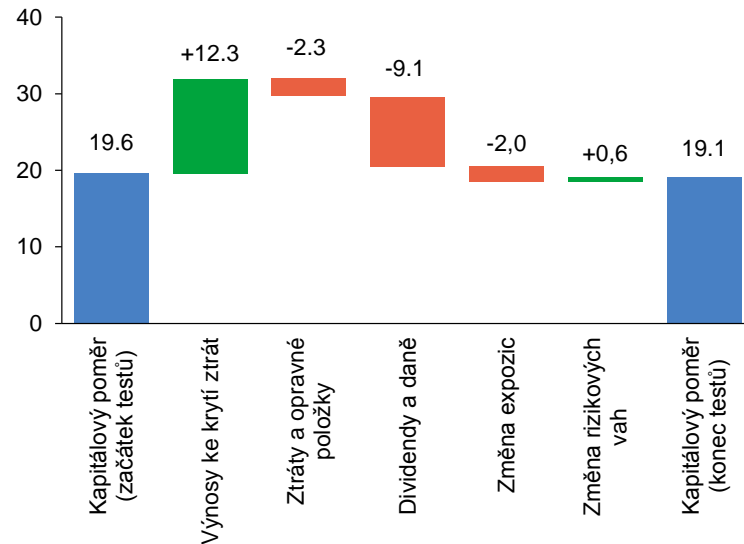

Pramen: ČNB

- V *Základním scénáři* zůstává kapitálový poměr bankovního sektoru robustní díky vysokým provozním ziskům.
- Převážná část výnosů sektoru je použita na výplatu dividend a placení daní.
- Výnosy dále slouží ke krytí úvěrových a tržních ztrát či růstu expozice.

Dekompozice změny kapitálového poměru bankovního sektoru v *Základním scénáři*

(v %)

Pramen: ČNB

Vývoj klíčových proměnných v jednotlivých scénářích

(průměrné hodnoty pro uvedené roky)

	Skutečnost	Základní scénář			Nepříznivý scénář		
		2018	2019	2020	2021	2019	2020
Makroekonomický vývoj							
:							
Růst úvěrů (%)							
:							
Míry selhání (PD, %)							
Nefinanční podniky	1,3	1,4	1,3	1,2	3,2	4,7	4,8
Úvěry na bydlení	0,9	0,8	0,7	0,7	2,7	4,1	4,2
Úvěry na spotřebu	4,2	4,2	4,3	4,6	8,2	9,1	8,2
Ztrátovost ze selhání (LGD, %)							
Nefinanční podniky	32	32	32	32	45	56	51
Úvěry na bydlení	15	15	15	15	26	37	42
Úvěry na spotřebu	42	41	41	41	48	59	64
Trhy aktiv (%)							
:							

Pramen: ČNB, BRKI

Dopad alternativních scénářů na bankovní sektor

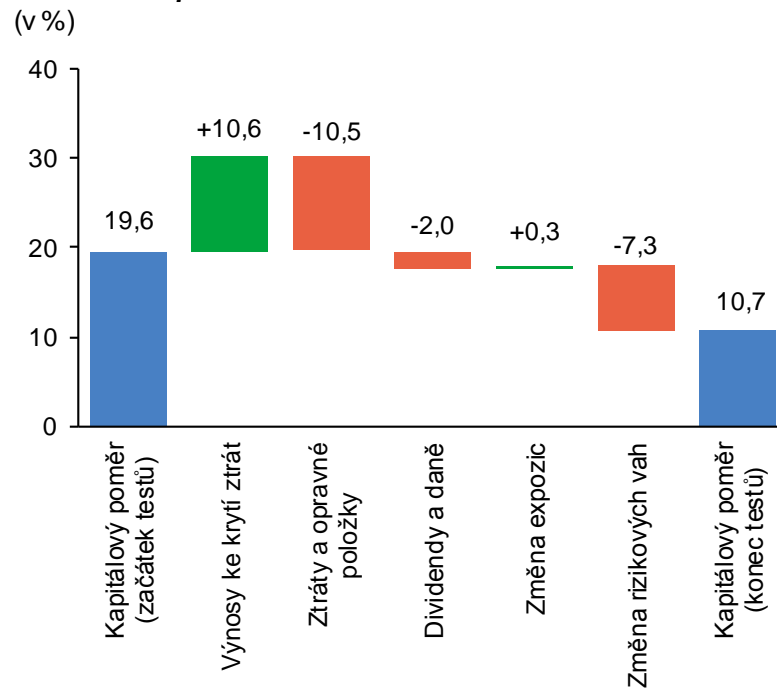
	Základní scénář			Nepříznivý scénář		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Opravné položky k nevykonným úvěrům (úvěrové ztráty)						
v mld. Kč	-17,0	-17,8	-18,6	-29,4	-74,9	-93,7
v % aktiv	-0,2	-0,2	-0,2	-0,4	-1,0	-1,3
Opravné položky k výkonným úvěrům						
v mld. Kč	-0,9	-0,5	-0,6	-69,2	-20,1	9,3
v % aktiv	0,0	0,0	0,0	-0,9	-0,3	0,1
Zisky/ztráty z tržních rizik						
:						
Výnosy ke krytí ztrát (upravený provozní zisk)						
:						
Zisk/ztráta před zdaněním						
v mld. Kč	83,7	85,9	95,0	-20,2	-41,5	-38,6
v % aktiv	1,1	1,1	1,2	-0,3	-0,6	-0,5
Kapitálový poměr ke konci období v %						
:						
Kapitálové injekce						
v mld. Kč		0,0			30,4	
v % HDP		0,0			0,6	
Počet bank s kapitálovým poměrem pod 8 %		0			9	

Pramen: ČNB

Pozn.: Ztráty a tvorba opravných položek jsou uvedeny s mínusem.

- I v *Nepříznivém scénáři* dokáží provozní zisky z velké části absorbovat vysoké ztráty z úvěrových portfolií.
- Úvěrové ztráty doprovází nárůst rizikových vah, který výrazně snižuje výsledný kapitálový poměr na úroveň 10,7 % na horizontu testu.

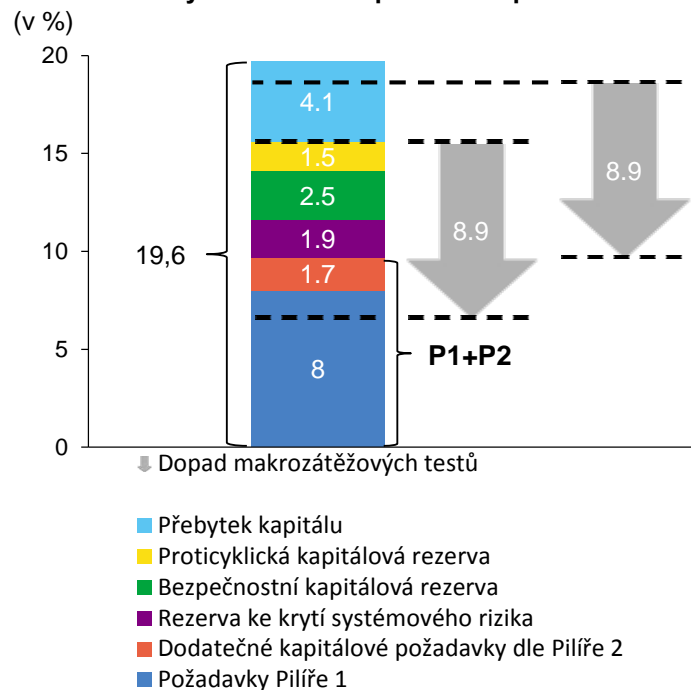
Dekompozice změny kapitálového poměru bankovního sektoru v *Nepříznivém scénáři*

Pramen: ČNB

- Agregovaný kapitálový poměr se na horizontu testu drží nad 8% regulatorním minimem díky počátečnímu kapitálovému přebytku.
- Při zvyšování minimální hranice pro projití zátěžovými testy na:
 - Úroveň celkového kapitálového požadavku (P1+P2) by neplnilo limit 11 bank (injekce 48,6 mld. Kč).
 - Na úroveň jiného relevantního kapitálového požadavku (P1+P2+KSR) by neplnilo limit 14 bank (injekce 83,7 mld. Kč).

Struktura kapitálových požadavků bank a dopad makrozátěžových testů do kapitálového poměru (v %)

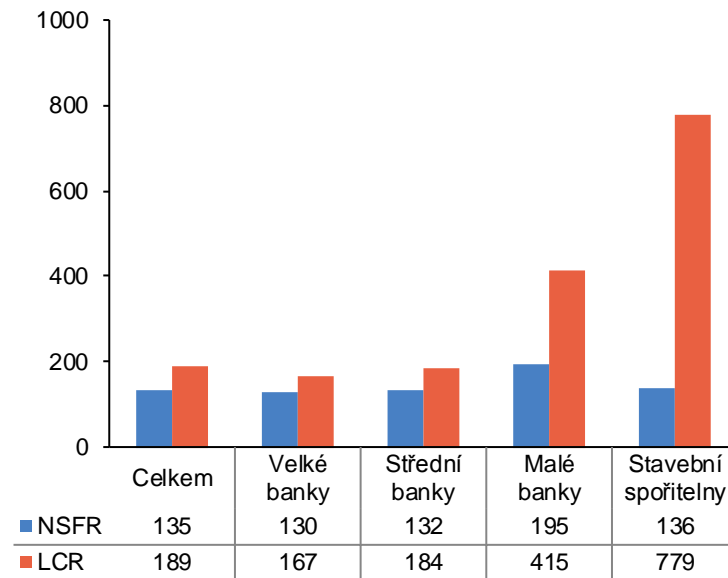

Pramen: ČNB

Pozn.: Ilustrace předpokládá vyšší proticyklické rezervy 1,5 %, ač je platná až od poloviny roku 2019. Od roku 2020 je pak rezerva ve výši 1,75 % a od poloviny roku 2020 je rezerva ve výši 2 %.

- Testy ukázaly vysokou odolnost vůči likviditnímu šoku.
 - Odolnost potvrzují dosažené hodnoty LCR a NSFR (průměr za rok 2018 u LCR 174 %, NSFR 135 %).
 - Makrozátěžový test likvidity ČNB dokumentující odolnost většiny bank vůči likviditnímu riziku i na ročním horizontu zátěže z *Nepříznivého scénáře*.
 - Odolnost je dána silnou základnou klientských vkladů a vysokým podílem kvalitních a likvidních aktiv.

Srovnání vybraných ukazatelů bilanční likvidity bank
(v %, k 31. 12. 2018)

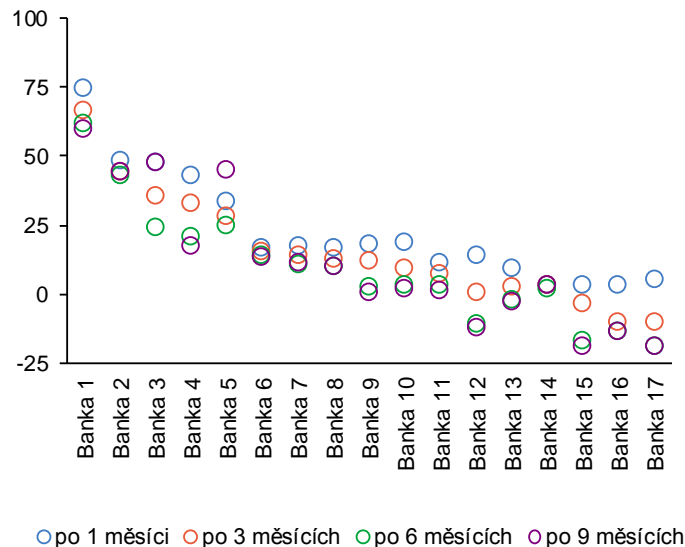

Pramen: ČNB

Pozn.: LCR je poměr likvidní rezervy vůči čistému odtoku likvidity bank na horizontu zátěže 30 dní dle nařízení EK 2015/61. NSFR je poměr dostupných a požadovaných zdrojů stabilního financování bank dle Basel III. Výsledky zohledňují likviditní podskupiny a nezahrnují banky se státní účastí.

- ČNB nově povedla idiosynkratický zátěžový test likvidity.
 - Málo pravděpodobný scénář s přísnými parametry zátěže.
 - Simulace okamžiku, kdy odtoky banky převýší přítoky a zároveň dojde k vyčerpání její vyrovnávací kapacity (LCR na delším horizontu) – sledování okamžiku dosažení záporné hodnoty likvidní mezery.
 - Po 3 měsících zátěže 3 banky se zápornou mezerou (nedostatek likvidity ve výši 0,44 % aktiv sektoru).
 - Po 9 měsících zátěže 5 bank se zápornou mezerou (nedostatek likvidity ve výši 4,2 % aktiv sektoru).

Výsledky idiosynkratického testu likvidity
(likvidní mezera v % bilanční sumy)

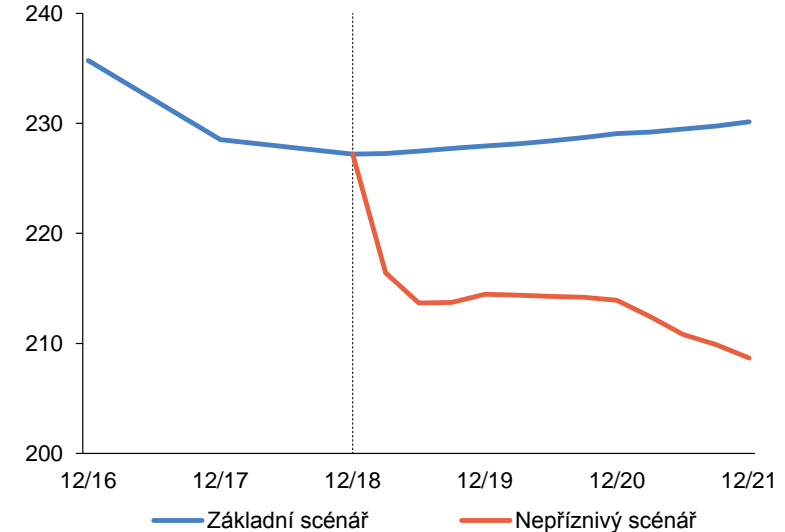
Pramen: ČNB

Pozn.: Výsledky zohledňují likviditní podskupiny a nezahrnují banky se státní účastí. Likvidní mezera představuje výsledný čistý odtok plus výslednou vyrovnávací kapacitu složenou z likvidních aktiv k danému měsíci.

- ČNB letos nově hodnotí potenciální rizika v sektoru pojišťoven pomocí makrozátěžového testu.
- Makrozátěžový test:
 - sleduje dynamický vývoj bilancí se čtvrtletní periodicitou po dobu tří let,
 - vychází z bilance pojišťoven podle legislativního rámce Solventnost II,
 - byl aplikován na 26 domácích pojišťoven představujících 88 % trhu životního pojištění a 95 % trhu neživotního pojištění.
- Odolnost pojišťoven je testována prostřednictvím hodnocení vývoje poměru použitelného kapitálu a solventnostního kapitálového požadavku (poměr ≥ 100 %, SCR se nemění).
- Aplikován byl *Základní a Nepříznivý scénář* s dodatečnými předpoklady ohledně vývoje výše pojistného, nákladů na pojistné plnění, objemu nově uzavíraných smluv a míry stornovosti smluv z ŽP.

- Sektor jako celek by zůstal stabilní:
 - V *Základním scénáři* nárůst poměru na 230 %.
 - V *Nepříznivém scénáři* pokles poměru na 209 %.
- Hlavní faktory poklesu v *Nepříznivém scénáři*:
 - „**Double hit**“: pokles cen aktiv (zejm. korporátní dluhopisy) z důvodu nárůstu rizikových prémie a zároveň nárůst hodnoty některých pojistných závazků z důvodu posunu bezrizikových výnosových křivek dolů.
 - Nepříznivý vývoj byl částečně kompenzován ziskem z neživotního pojištění (ale postupný pokles v průběhu 3 let).
- **Nepříznivý scénář**: 3 pojišťovny by nesplňovaly kapitálový požadavek (kapitálová injekce 614 mil. Kč).

Poměr použitelného kapitálu a solventnostního kapitálového požadavku (v %)

Pramen: ČNB

- Počet penzijních společností s nutností kapitálových injekcí i velikost kapitálových injekcí je nižší než loni.
 - V Základním scénáři 5 PS doplňuje aktiva do TF, žádná nemusí doplňovat kapitál.
 - V Nepříznivém scénáři 7 PS doplňuje aktiva do TF a 3 z nich musí doplnit kapitál.

Výsledky zátěžových testů penzijních společností

		Základní scénář	Nepříznivý scénář
Obecné úrokové riziko	mld. Kč	-1,2	3,7
	% aktiv TF	-0,3	0,9
Riziko úvěrového rozpětí pro korporátní cenné papíry	mld. Kč	-0,5	-3,2
	% aktiv TF	-0,1	0,8
Riziko úvěrového rozpětí pro státní cenné papíry	mld. Kč	-0,1	-5,7
	% aktiv TF	0,0	-1,3
Změna hodnoty aktiv TF	mld. Kč	-0,1	-0,2
	% aktiv TF	0,0	0,0
Akciové riziko	mld. Kč	0,2	-1,8
	% aktiv TF	0,0	-0,4
Nemovitostní riziko	mld. Kč	0,1	-0,2
	% aktiv TF	0,0	-0,1
Celkový dopad rizik	mld. Kč	-1,6	-7,5
	% aktiv TF	-0,4	-1,8
Velikost potřeby doplnění aktiv do TF		mld. Kč 0,8 (5 TF)	mld. Kč 3,4 (7 TF)

		Základní scénář	Nepříznivý scénář
Vlastní kapitál PS (k počátku testu)	mld. Kč	9,3	9,3
Kapitálový poměr PS (k počátku testu)	%	153,8	153,8
Velikost potřeby doplnění aktiv do TF	mld. Kč	0,8	3,4
Vlastní kapitál PS (ke konci testu)	mld. Kč	9,2	6,4
Kapitálový poměr PS (ke konci testu)	%	152,7	105,3
Kapitálová injekce do PS	mld. Kč (počet PS)	0,0 (0 TF)	0,9 (3 TF)

Pramen: ČNB

Pozn.: Počátkem testu je konec roku 2018, koncem testu konec roku 2019. TF představuje transformované fondy, PS penzijní společnosti.

ZFS 2018/2019 poprvé neobsahuje tematické články – ty však jsou nadále zveřejňovány jako samostatná řada na webových stránkách ČNB.

- Miroslav Plašil, Michal Andrlé: *Hodnocení udržitelnosti cen rezidenčních nemovitostí*, 1/2019
- Miroslav Plašil: *Sazby proticyklické kapitálové rezervy pro krytí běžné úrovně cyklických rizik v ČR*, 2/2019
- Adam Kučera, Milan Szabo: *Odhad neutrální výnosové křivky českých státních dluhopisů*, 3/2019
- Tomáš Kahoun: *Minimální požadavek na kapitál a způsobilé závazky (MREL): Obecný přístup České národní banky*, 4/2019

Zpráva o finanční stabilitě 2018/2019
byla zveřejněna **11. června 2019** na stránkách
http://www.cnb.cz/cs/financni_stabilita/zpravy_fs/
spolu se **záznamem z jednání** bankovní rady dne 23.5.2019

Informace o finanční stabilitě
a makrobezřetnostní politice ČNB
na stránkách

http://www.cnb.cz/cs/financni_stabilita/
http://www.cnb.cz/cs/financni_stabilita/makrobezretnostni_politika/